

UdG Llengua

Guia lingüística i d'estil

© dels textos i d'aquesta edició:

Universitat de Girona
Servei de Llengües Modernes

ISBN: 978 84 8458 536 7

Dipòsit legal: GI 1890-2018

**Servei de Llengües Modernes
de la UdG**

Edifici de Dret
Campus de Montilivi
Tel.: 972 41 82 64

www.udg.edu/publicacions
a/c: publicacions@udg.edu

Avis legal

Reconeixement (by): es permet qualsevol explotació de l'obra, incloent-hi una finalitat comercial, així com la creació d'obres derivades, la distribució de les quals també està permesa sense cap restricció. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/es/legalcode.ca>

Índex

Pròleg	5
Presentació	6
1. Consells de redacció	8
2. Llenguatge no sexista	13
2.1. Persones determinades	13
2.2. Persones indeterminades	14
2.3. Altres consideracions	24
3. Signes de puntuació	26
3.1. La coma	26
3.2. El punt	31
3.3. El punt i coma	33
3.4. Els dos punts	34
3.5. Els punts suspensius	35
3.6. Els signes d'entonació: interrogació i admiració	36
3.7. Els parèntesis	37
3.8. Els claudàtors	38
3.9. El guionet	39
3.10. El guió llarg	40
3.11. Les cometes	42
3.12. La barra inclinada	43
3.13. L'apòstrof	45
3.14. El punt volat	47
3.15. L'asterisc	47
3.16. Signes de puntuació en contacte	47
4. Majúscules i minúscules	53
4.1. Criteris generals	53
4.2. Noms referits a persones	54
4.3. Noms d'animals, vegetals i minerals	56
4.4. Noms referits a coses	57
4.5. Organismes	59
4.6. Activitats acadèmiques i socials	60
4.7. Publicacions, obres i documents	62
4.8. Noms de lloc	64
4.9. Divisions temporals i corrents culturals, ideologies i creences	66
4.10. Majúscula segons la posició en el text	67
5. Criteris de traducció de noms propis	72
5.1. Criteris generals	72
5.2. Noms propis de persones	72
5.3. Tractaments, títols i càrrecs	74
5.4. Institucions i entitats públiques	75

5.5. Entitats privades	77
5.6. Activitats acadèmiques	78
5.7. Títols d'obres i documents	79
5.8. Productes	81
5.9. Topònims	82
5.10. Sigles i acrònims	85
5.11. Fets socials i històrics	85
6. Abreviacions	86
6.1. Criteris generals	86
6.2. Abreviatures	87
6.3. Sigles	89
6.4. Símbols	91
7. Els numerals: xifres o lletres?	93
7.1. Criteris generals	93
7.2. Els numerals escrits amb lletres	94
7.3. Els numerals escrits amb xifres àrabigues	97
7.4. Els numerals escrits amb xifres romàniques	102
8. Els tipus de lletra	104
8.1. Rodona	104
8.2. Cursiva (<i>cursiva</i>)	106
8.3. Versaleta (VERSALETA)	110
8.4. Negreta (negreta)	111
8.5 Cursiva negreta (<i>cursiva negreta</i>)	111
Annex. Nomenclàtor de la UdG	112
Òrgans de govern	112
Facultats i escoles	113
Escoles adscrites i vinculades	113
Departaments	113
Instituts	114
Càtedres	115
Altres estructures de recerca	116
Serveis	117

Pròleg

Una convergència necessària i eficaç

Si les llengües són una construcció posterior als idiomes naturals, la diversitat lingüística no seria el resultat (dolent) d'un procés de fragmentació d'una llengua inicial única sinó que seria el resultat d'un procés de convergència amb el qual l'enorme diversitat natural, insostenible, es projectaria en les llengües per crear un estadi de diversitat intermèdia. La reducció (relativa) de la diversitat, per tant, seria un resultat necessari i positiu.

La *Guia lingüística i d'estil* de la UdG respon a aquest concepte de construcció. És a dir, es fa ressò (i n'estableix els paràmetres precisos) d'una voluntària i determinada coerció que ens fa identificables com a membres d'una comunitat lingüística. Són necessàries les acotacions (de tipus sintàctic o d'arrel morfològica, traduïdes després en normes establertes i precises) que preveuen la utilització convencional, entenedora i estàndard de la llengua, sobretot pel que fa a l'univers centrat en la cohesió interna d'una institució com és la Universitat.

Les gramàtiques només poden ser descriptives si es limiten a una *llengua-i* (*internalitzada*, segons Chomsky), la *grammatica immanente* (que deia Gramsci) de cada individu. Si, en canvi, volen ser gramàtiques de la *llengua-e* (*externalitzada*), només poden ser una *grammatica normativa* de la llengua col·lectiva. No es poden confondre els dos nivells.

A partir d'aquesta distinció entre «idiomes naturals» i «llengües», tornem-nos-ho a preguntar: Què és una llengua? Com es construeix? Com es relaciona amb els idiomes naturals? I per què hi ha tanta diversitat de llengües? És una mica com preguntar-se què és una espècie? Com s'arriba a la idea d'espècie si els seus individus són tots diferents? Com de semblants han de ser els individus per ser de la mateixa espècie? Com es relacionen els individus amb l'espècie?

Si acceptem que les llengües són entitats abstractes, allò que utilitzem per comunicar-nos són els idiomes naturals (els idiolectes). En principi ningú no parla amb llengües. Però, com es va dels idiolectes a la llengua? Quin conjunt d'idiolectes acaba formant, si escau, una llengua, i per què? És real la llengua? Intentem definir una llengua a partir dels idiomes naturals. Mufwene¹ ho ha explicat molt bé: «... una llengua comuna només existeix com una construcció social, suggerida per l'habilitat que tenen els parlants d'un assentament determinat d'interactuar amb èxit quan utilitzen seqüències semblants de signes orals o gestuals». La mare dels ous d'aquesta explicació la trobem en les idees d'*interactuació* i de *semblança*. Una llengua, segons Mufwene, és un conjunt d'idiolectes prou semblants per permetre la intercomunicació exitosa. Ja es veu que som en el terreny de la categorització i en la solució wittgensteniana basada en la idea de l'aire de família. La semblança, que és de mal definir, permet gradacions i no exigeix exclusivitat: una cosa pot assemblar-se en graus diferents a diverses coses. D'aquesta manera, amb

1. Salikoko Mufwene, *Language Evolution. Contact, Competition and Change*, Londres-Nova York, Continuum, 2008, p. 15.

el recurs a l'*aire de família* potser podríem resoldre el problema que planteja la fluïdesa de les fronteres lingüístiques, que ja va assenyalar Saussure: «... és tan impossible establir fronteres entre llengües emparentades com entre dialectes; l'extensió del territori és diferent».² Voldria destacar que l'estudi de les semblances o de les distàncies entre idiolectes està adquirint una importància renovada en la Història de la Llengua (i això ens du al contacte de llengües, la interferència i el canvi).

Les llengües, per tant, defineixen o són definides per un espai de comunicació. És en aquest estadi de reflexió on cal emmarcar el treball exhaustiu de la *Guia lingüística i d'estil* que publica el Servei de Llengües Modernes de la UdG. La llengua escrita implica coerció i coherència, al mateix temps que homogeneïtat compartida. I més encara si es tracta d'un ens que ha de vetllar per l'eficàcia, tant en els vessants més administratius com en els científics.

El conjunt de trets lingüístics de cada idiolecte és adquirit pels parlants durant l'aprenentatge i aquest es fonamenta en els actes de parla que el nen escolta: primer els dels pares (transmissió vertical) i després, en un sentit molt ampli, els dels amics (transmissió horitzontal). Però l'adquisició mai no produeix una rèplica perfecta i, per tant, origina idiolectes sempre singulars. Aquest caos aparent és compensat pel fet que tots els idiolectes, quan interactuen, estan sotmesos a una *convergència* que, com ha indicat Daniel Nettle,³ mai no és neutral perquè està dirigida per dos condicionants: la *selecció social* i la *selecció funcional*. Aquesta *Guia lingüística* referma, doncs, aquesta «convergència».

Amb l'aparició de l'escriptura es va poder construir un idiolecte molt especial:

- En primer lloc, un idiolecte en el qual es poden identificar tots els idiolectes orals gràcies a la relació equívoca entre l'oralitat diversa i l'escriptura única.
- En segon lloc, un idiolecte amb el qual és possible que en algun registre d'ús es produeixi una intercomunicació en què tots els participants utilitzen aquest idiolecte escrit comú.
- En tercer lloc, un idiolecte que pot projectar-se en cadascun dels idiolectes orals dels participants fins al punt que acaba confonent-s'hi. L'objectiu de la lingüística (més encara el de l'ensenyament escolar de la llengua) és, precisament, afavorir aquesta confusió: fer passar per «normal» el que és normatiu i per anormal el que s'allunya de la normativa.

Aquest idiolecte escrit pot considerar-se un autèntic artefacte construït a partir d'una obra d'enginyeria en la qual la reflexió lingüística ha tingut un paper fonamental. Una representació pràctica i eficaç del que dic és la *Guia* que tenim entre mans, artefacte que ahora dota de contingut institucional el que podríem dir un idiolecte propi de la UdG.

Josep M. Nadal
ILCC

2. Ferdinand de Saussure, *Curs de lingüística general*, p. 265.

3. Daniel Nettle, «Explaining Global Patterns of Language Diversity», *Journal of Anthropological Archaeology*, 17, 1998, p. 354-374.

Presentació

Com diu en el seu pròleg l'exrector Pep Nadal, la *Guia lingüística i d'estil* de la UdG «es fa ressò d'una voluntària i determinada coerció que ens fa identificables com a membres d'una comunitat lingüística». És, en definitiva, una construcció racional que ens ajunta com a membres d'una mateixa col·lectivitat. És una eina de cohesió interna que no solament ofereix solucions, aporta alternatives o resol dubtes, sinó que ens ajuda (i ens esperona) a sentir-nos part d'una institució. És un «treball exhaustiu», un «artefacte» que fa que, més enllà de la nostra pròpia individualitat, seguim uns paràmetres que ens defineixen com a universitat, amb un contingut institucional que sobretot destaca per la senzillesa.

«Els textos que genera la Universitat de Girona», diu la *Guia lingüística i d'estil* de la UdG, «han de ser clars i entenedors», i aquest potser és el resum més nítid, la formulació més explícita (una declaració d'intencions) del que pretén aquest manual d'indicacions pràctiques sobre puntuació, abreviacions, tipus de lletra, majúscules i minúscules i molts més detalls lingüístics que hem de fer servir en el dia a dia i que, fent-los servir, ens identifiquen com un tot homogeni.

També és important destacar que la nova edició de la *Guia lingüística i d'estil* incorpora les novetats sobre ortografia i gramàtica aprovades recentment per l'Institut d'Estudis Catalans i que recalquen «la visibilització de les dones en el discurs», un aspecte capital en el món en què vivim.

Com a rector em plau agrair l'esforç del Servei de Llengües i de totes les persones que hi han col·laborat, tant per l'entusiasme i la saviesa a l'hora de confeccionar la nova edició com per la dedicació constant a l'hora d'implantar les normes previstes en la *Guia lingüística i d'estil* de la UdG.

Fem comunitat a partir d'una llengua compartida i amb regles establertes. Una comunitat que escriu i parla i es comunica. I que té moltes coses a dir.

Quim Salvi

Rector de la Universitat de Girona

1. Consells de redacció

Els textos que genera la Universitat de Girona (UdG) han de ser clars i entenedors. Per assolir aquesta finalitat és convenient tenir en compte aquests consells:

- **Eviteu les paraules supèrflues, que no aporten res a la comunicació.**

Per exemple:

Millor	En comptes de
Conèixer el procés d'absorció d'hidrogen és imprescindible per desenvolupar i optimitzar sistemes d'emmagatzematge d'hidrurs.	Conèixer <u>perfectament</u> el procés d'absorció d'hidrogen és imprescindible per desenvolupar i optimitzar sistemes d'emmagatzematge d'hidrurs.
En condicions aeròbies s'elimina matèria orgànica.	En condicions aeròbies es <u>produceix</u> l' <u>eliminació</u> de matèria orgànica.
Als aiguamolls habiten dues espècies d' <i>Unio aleroni</i> .	Als aiguamolls habiten dues espècies <u>dife-</u> <u>rents</u> d' <i>Unio aleroni</i> .
Les proves van donar aquests resultats.	Les proves <u>que es van portar a terme</u> van donar aquests resultats.
Un de cada dos homes i una de cada tres dones fumen.	Un de cada dos homes i una de cada tres dones <u>tenen l'hàbit de fumar</u> .
El curs comprèn 28 temes. L'estudi revela la relació entre aquests dos fenòmens.	El curs comprèn <u>en total</u> 28 temes. L'estudi revela <u>la relació existent</u> entre aquests dos fenòmens.
El projecte pretén analitzar la capacitat de Girona per esdevenir un referent gastronòmic internacional.	El projecte pretén <u>fer una anàlisi</u> de la capacitat de Girona per esdevenir un referent gastronòmic internacional.
Al final de curs s'avaluaran els resultats.	Al final de curs <u>es procedirà a l'avaluació</u> dels resultats.

- **Feu servir preferiblement expressions verbals abans que expressions nominals.**

Per exemple:

Millor	En comptes de
explicar	donar una explicació
llegir	procedir a la lectura
comparar	fer comparacions
afirmar	fer afirmacions

estudiar	fer estudis de
sol·licitar	fer una sol·licitud de
defensar	fer una defensa de
investigar	portar a terme investigacions
concloure	obtenir com a conclusió
descriure	presentar la descripció
calcular	realitzar càlculs
preparar	portar a terme les tasques de preparació
decidir	prendre la decisió de
durar	tenir una durada de
desenvolupar	procedir al desenvolupament de
dissenyar	realitzar el disseny de
corregir	procedir a la correcció de
solucionar	desenvolupar la solució de
determinar	establir la determinació de
realitzar	dur a terme la realització de
considerar	comentar algunes consideracions
tendir a augmentar	presentar una tendència a augmentar

- **Eviteu els comodins, paraules que serveixen per a tot però de significat vague: tema, cosa, problema, fet, aspecte...**

Per exemple:

Millor	En comptes de
La bibliografia ha estudiat també l'estructura del mercat, la reducció de costos, etc.	La bibliografia <u>sobre aquest tema</u> ha estudiat també <u>altres qüestions com</u> l'estructura del mercat, la reducció de costos, etc.
Les pràctiques dels estudiants són fonamentals per a la seva formació.	Les pràctiques dels estudiants són <u>un element</u> fonamental per a la seva formació.
Els estudiants de lletres tenim dificultats diferents dels de ciències.	<u>La problemàtica que tenim</u> els estudiants de lletres és diferent de la dels de ciències.
Assegurar una formació lingüística per a tothom és primordial.	<u>El tema</u> d'assegurar una formació científica per a tothom és primordial.

- **Eviteu les crosses, expressions que no aporten significat i carreguen la sintaxi.**

Per exemple:

Millor	En comptes de
Hi ha centenars de milers d'espècies vegetals a la Terra.	Hi ha centenars de milers d'espècies vegetals <u>a nivell</u> planetari.
La figura representa el nombre de treballadors segons els sectors.	La figura representa el nombre de treballadors <u>en funció</u> dels sectors.
Cal reduir el nombre d'alumnes per classe.	<u>És evident que</u> cal reduir el nombre d'alumnes per classe.
Podeu comprar els llibres per Internet.	Podeu comprar els llibres <u>a través</u> d'Internet.

- **Feu frases curtes.**

Per exemple:

Millor	En comptes de
La primera argumentació, tal com hem assenyalat en l'apartat anterior, considera el gènere com a determinant de les diferències dels estils directius. La segona aproximació, en canvi, considera que són els factors situacionals els que determinen aquestes diferències.	Si bé la primera argumentació, tal com hem assenyalat en l'apartat anterior, considera el gènere com a determinant de les diferències dels estils directius, la segona aproximació considera que són els factors situacionals els que determinen aquestes diferències.
El TDE dona suport a la comunitat universitària, especialment al professorat i a l'alumnat. Els facilita la informació i la documentació que requereixin i els ofereix els coneixements bàsics sobre el funcionament de la Unió Europea. També respon a les consultes provinents de fora de la Universitat.	El TDE dona suport a la comunitat universitària, especialment al professorat i a l'alumnat, facilitant-los la informació i la documentació que requereixin i oferint-los els coneixements bàsics sobre el funcionament de la Unió Europea, i també respon a les consultes provinents de fora de la Universitat.

- **Seguiu l'ordre natural de la frase.**

Per exemple:

Millor	En comptes de
Trobareu informació més detallada de tots aquests aspectes a l'annex del document.	Informació més detallada de tots aquests aspectes es troba a l'annex del document.
Ens hem decantat per l'opció de fonamentar les nostres anàlisis en el marc dels models organitzatius, perquè l'hem considerat més productiva.	Ens hem decantat per l'opció, pel fet de considerar-la més productiva, de fonamentar les nostres anàlisis en el marc dels models organitzatius.
Es van incloure en la llista els plaguicides que havien estat detectats en programes de monitorització previs.	Els plaguicides que havien estat detectats en programes de monitorització previs es van incloure en la llista.

- **Eviteu les frases en passiva.**

Per exemple:

Millor	En comptes de
Vam analitzar set mostres al laboratori.	Set mostres van ser analitzades al laboratori.
L'Institut de Recerca i Comunicació va remetre per correu els qüestionaris als cent professionals seleccionats per l'equip tècnic del Departament de Benestar Social i Família.	Els qüestionaris van ser remesos per correu des de l'Institut de Recerca i Comunicació als cent professionals seleccionats per l'equip tècnic del Departament de Benestar Social i Família.
Els investigadors també estudien l'origen de les dunes.	L'origen de les dunes també s'estudia per part dels investigadors.

- **Eviteu les expressions ambigües**

Per exemple:

Millor	En comptes de
A més, l'avaluació inclou un treball que s'ha de presentar al professor amb una valoració personal.	A més, l'avaluació inclou un treball que s'ha de presentar al professor amb la seva valoració.
Cal recollir els títols a la secretaria de les facultats de Lletres i d'Educació i Psicologia.	Cal recollir els títols a la secretaria de la Facultat de Lletres i Educació i Psicologia.

- **Doneu prioritat a les frases afirmatives.**

Per exemple:

Millor	En comptes de
El curs acadèmic comença el 14 de setembre.	El curs acadèmic no comença fins al 14 de setembre.
L'objectiu del taller és fer una primera aproximació a l'avaluació de les competències comunicatives.	L'objectiu de l'assignatura no és analitzar sistemàticament l'avaluació de les competències comunicatives, sinó fer-hi una primera aproximació.

- **Puntueu bé** (consulteu l'apartat 3. «Signes de puntuació»).

Per exemple:

Millor	En comptes de
Els tres màxims exponents internacionals en química supramolecular han participat en el simposi organitzat per l'Institut de Química Computacional i Catàlisi de la UdG.	Els tres màxims exponents internacionals en química supramolecular, han participat en el simposi organitzat per l'Institut de Química Computacional i Catàlisi de la UdG.
Treure la ciència dels laboratoris, els tallers i les sales d'assaig i dur-la al carrer és l'objectiu principal de «Ciutats de Ciència».	Treure la ciència dels laboratoris, els tallers i les sales d'assaig i dur-la al carrer, és l'objectiu principal de «Ciutats de Ciència».
Aquest grau, que compagina la formació a l'aula amb les pràctiques a l'empresa, es podrà oferir a partir del curs 2018-2019.	Aquest grau, que compagina la formació a l'aula amb les pràctiques a l'empresa es podrà oferir a partir del curs 2018-2019.

2. Llenguatge no sexista

En aquest capítol es recomanen estratègies lingüístiques per visibilitzar les dones en el discurs. S'hi recullen exemples d'usos correctes i incorrectes (*Hem de dir: / En comptes de:*); d'usos preferibles i no recomanats (*Proposem: / En comptes de:*), i d'usos que produeixen significats diferents (≠). A més, es fa referència als límits d'aplicació dels recursos descrits: ús abusiu, canvi de significat, manca de claredat, etc.

2.1. Persones determinades

Quan ens referim a una persona determinada, hem de fer servir la forma masculina o femenina d'acord amb el sexe de la persona a qui ens referim, tant en singular com en plural, sobretot en les referències a professions, càrrecs i titulacions.

Hem de dir	En comptes de
Aina Martín, professora adjunta	Aina Martín, professor adjunt
Anna Maria Geli, exrectora de la Universitat de Girona	Anna Maria Geli, exrector de la Universitat de Girona
Joana Sau i Estel Domènec, doctorandes	Joana Sau i Estel Domènec, doctorands
la presidenta del Consell Social	la president del Consell Social
dues docents [si totes dues són dones]	dos docents
l'enginyera agrònoma i l'enginyer tècnic agrícola	l'enginyera agrònom i l'enginyer tècnic agrícola

• Casos especials

Ús de la forma femenina gerent o gerenta

Tot i que la forma *gerenta* (i derivats) encara no és normativa, en recomanem l'ús per visibilitzar les dones que ocupen aquest càrrec.

Qualificacions

Distingim entre les qualificacions (*apte, no apte, aprovat, no presentat*), que es fan amb la forma masculina, i els adjectius que es refereixen a les persones que tenen aquestes qualificacions, que es flexionen en masculí o femení.

Hem de dir	En comptes de
Joana Sales Bartomeu ha obtingut la qualificació d' apte .	Joana Sales Bartomeu ha obtingut la qualificació d' apta .
CERTIFICO: Que Joana Sales Bartomeu és apta per exercir les funcions que requereix el seu càrrec.	CERTIFICO: Que Joana Sales Bartomeu és apte per exercir les funcions que requereix el seu càrrec.

Categories professionals del professorat

En les categories del professorat, cal flexionar segons el sexe de la persona a qui es fa referència, i tenint en compte que algunes paraules són invariables.

professor adjunt / professora adjunta
professor agregat / professora agregada
professor ajudant / professora ajudant
professor associat / professora associada
professor col·laborador / professora col·laboradora
professor contractat / professora contractada
professor emèrit / professora emèrita
professor honorari / professora honorària
professor interí / professora interina
professor lector / professora lectora
professor visitant / professora visitant

2.2. Persones indeterminades

Tot i que gramaticalment el masculí es pot fer servir per referir-se a un home o una dona quan les persones són indeterminades, hi ha estratègies alternatives per incloure i visibilitzar ambdós sexes.

2.2.1. Mots sense marca de gènere

En les referències a persones indeterminades, en singular i plural, és preferible fer servir mots invariables (*estudiant, agent, professionals, etc.*) i mots que designen indiferentment homes i dones (*infant, persones, víctimes, etc.*).

Proposem	En comptes de
Es busca responsable de formació per coordinar els cursos del segon quadrimestre.	Es busca coordinador de formació per als cursos del segon quadrimestre.
les habilitats cognitives de l' infant	les habilitats cognitives del nen
el paper de l'ésser humà en el canvi climàtic	el paper de l'home en el canvi climàtic

El pagament de la quota s'ha de fer per domiciliació bancària mitjançant un rebut a nom de la persona titular del compte corrent.	El pagament de la quota s'ha de fer per domiciliació bancària mitjançant un rebut a nom del titular del compte corrent.
La persona interessada a participar en el concurs corresponent ha de presentar la sol·licitud en el termini de quinze dies naturals a partir de la publicació de la convocatòria.	L'interessat a participar en el concurs corresponent ha de presentar la sol·licitud en el termini de quinze dies naturals a partir de la publicació de la convocatòria.
El projecte s'adreça a infants , adolescents i líders de diverses comunitats de Guatemala.	El projecte s'adreça als nens , adolescents i líders de diverses comunitats de Guatemala.
Per Sant Jordi, a la Universitat s'han organitzat activitats en solidaritat amb les víctimes del terratrèmol al Japó.	Per Sant Jordi, a la Universitat s'han organitzat activitats en solidaritat amb els afectats pel terratrèmol al Japó.

En determinats textos administratius i normatius (com les sol·licituds) l'ús del relatiu *qui* es molt útil per substituir el masculí singular o les formes dobles.

Qui sol·licita La persona que sol·licita	El sol·licitant El o la sol·licitant
Qui presenta la demanda La persona que presenta la demanda	El demandant El o la demandant

En el cas dels mots invariables en plural, es recomana treure l'article o qualsevol determinant amb flexió de gènere si el text ho permet i no canvia el significat.

Proposem	En comptes de
Representants de les universitats s'han manifestat davant la Conselleria.	Alguns representants de les universitats s'han manifestat davant la Conselleria.
Per poder adoptar un acord han d'haver-hi presents, almenys, el 30 % de membres del Consell.	Per poder adoptar un acord han d'haver-hi presents, almenys, el 30 % dels membres del Consell.
El curs s'adreça especialment a estudiants i professionals del món de l'art i del disseny.	El curs s'adreça especialment als estudiants i als professionals del món de l'art i del disseny.

• Casos especials

Estudiant o estudianta

Malgrat que totes dues formes són normatives, recomanem l'ús d'*estudiant* (que inclou masculí i femení) i proposem aquesta forma sempre que sigui possible com a alternativa a l'ús d'*alumne* (que té forma masculina i femenina).

Proposem	En comptes de
L' estudiant ha de renunciar a l'avaluació continuada abans de lliurar el primer exercici d'avaluació.	L' alumne ha de renunciar a l'avaluació continuada abans de lliurar el primer exercici d'avaluació.

• Límits de la paraula *persona/persones*

Per manca de claredat, precisió i fluïdesa

Proposem	En comptes de
estrès en el cuidador o cuidadora.	Estrès en la persona que té cura d'algú
els becaris d'aquest curs	les persones receptores de les beques d'aquest curs

Per canvi de significat

El treballador o treballadora té dret a flexibilitat horària [s'entén que es tracta d'una persona assalariada]	≠	La persona treballadora té dret a flexibilitat horària [s'entén que la persona és de mena treballadora]
Els responsables del grup de treball han d'elaborar un informe. [es pot entendre que fa referència a les persones que tenen adjudicada una responsabilitat]	≠	Les persones responsables del grup de treball han d'elaborar un informe. [es pot entendre que fa referència a les persones del grup que actuen amb responsabilitat]

Per manca de sentit comú

Proposem	En comptes de
Si hi ha indicis que una dona embarassada ha estat exposada al virus dins de l'aula, ha de posar-se en contacte amb Sanitat Respon.	Si hi ha indicis que una persona embarassada ha estat exposada al virus dins de l'aula, ha de posar-se en contacte amb Sanitat Respon.
els homes que pateixen càncer de pròstata	les persones que pateixen càncer de pròstata

2.2.2. Mots col·lectius

És recomanable fer servir mots col·lectius (com ara *plantilla, equip, cos*, etc.) en lloc del masculí (o en alguns casos del femení plural).

Proposem	En comptes de
eines per al professorat	eines per al professor
drets de l'alumnat	drets de l'alumne
el personal de secretaria dels departaments	les secretàries dels departaments
la plantilla d'aquesta empresa	els treballadors d'aquesta empresa
la prehistòria i l'origen de l'espècie humana	la prehistòria i l'origen dels homes
Repartiment i sinopsi de la darrera obra presentada a la Mostra de Teatre Universitari d'enguany.	Actors i sinopsi de la darrera obra presentada a la Mostra de Teatre Universitari d'enguany.

Els mots col·lectius són especialment útils en les convocatòries de places per fer referència en plural a un grup indeterminat de persones.

Proposem	En comptes de
Es convoquen sis places: quatre de professorat agregat i dues de professorat lector.	Es convoquen sis places: quatre de professors agregats i dues de professors lectors.

• Límits dels mots col·lectius

És important no fer servir els mots col·lectius de manera sistemàtica, ja que en alguns casos poden originar problemes.

Per canvi de significat

El degà o degana ha de comunicar a la Junta Permanent qualsevol canvi que es produeixi en la composició de l'equip deganal.	≠	El deganat [= equip deganal] ha de comunicar a la Junta Permanent qualsevol canvi que es produeixi en la composició de l'equip deganal.
A Catalunya, els voluntaris tenen una gran vitalitat. [es refereix a la vitalitat de les persones que exerceixen el voluntariat]	≠	A Catalunya, el voluntariat té una gran vitalitat. [el mot voluntariat pot voler dir 'conjunt de voluntaris' i 'acció que es desenvolupa de manera gratuïta amb l'objectiu d'oferir un servei']

Per canvi del grau de formalitat

Proposem	En comptes de
El temps lliure de l'infant.	El temps lliure de la quitxalla o de la canalla
La rectora es reunirà amb membres de la comissió.	La rectora es reunirà amb gent de la comissió.

Per incorrecció gramatical

Hem de dir	En comptes de
El professor o professora de cada grup de l'assignatura penja els exercicis en el Campus Virtual en acabar el tema.	El professorat de cada grup de l'assignatura penja els exercicis en el Campus Virtual en acabar el tema. [només hi ha un professor]
En cas que el nombre d'alumnes matriculats sigui inferior a vint, es concedeix una única matrícula d'honor.	En cas que el nombre d'alumnat matriculat sigui inferior a vint, es concedeix una única matrícula d'honor.

2.2.3. Mots i expressions despersonalitzats

En lloc de designar la persona, podem referir-nos a la funció, l'acció, l'organisme o la unitat, o bé recórrer a canvis de redacció o a l'ús d'adjectius per despersonalitzar les expressions.

• La funció o l'acció en comptes de la persona

Proposem	En comptes de
eleccions a la presidència de la Comissió	eleccions a president de la Comissió
Assessorament lingüístic [en una placa de despatx]	Assessors lingüístics [en una placa de despatx]

Límits a aquest recurs

Per canvi de significat

L'ICE ofereix recursos en anglès per al docent.	≠	L'ICE ofereix recursos en anglès per a la docència. [per a l'ensenyament de l'anglès]
Formació per a docents Formació per als professors	≠	Formació per a la docència [per a l'ensenyament]

Per manca de claredat, precisió i fluïdesa

Proposem	En comptes de
La responsabilitat social de les empreses implica els proveïdors, el personal, l'accionariat...	La responsabilitat social de les empreses implica el proveïment, el personal, l'accionariat...

• L'organisme o la unitat en comptes de la persona

Proposem	En comptes de
Delegació d'Estudiants d'Enginyeria Industrial de Barcelona [en una placa de despatx]	Delegat d'estudiants d'Enginyeria Industrial de Barcelona [en una placa de despatx]
Les gerències preveuen una reducció de la despesa.	Els gerents preveuen una reducció de la despesa.

Límits a aquest recurs

Pel canvi de significat o error d'interpretació

La decisió depèn del degà o degana. [la decisió depèn de la persona que té el càrrec de degà o degana]	≠	La decisió depèn del deganat. [la decisió depèn de la unitat o equip de persones que la constitueixen]
Els rectors de les universitats catalanes signaran l'acord. [qui signa són les persones que tenen el càrrec de rector o rectora]	≠	Els rectorats de les universitats catalanes signaran l'acord. [aquest exemple no és possible perquè qui signa són les persones que tenen el càrrec]

• Canvis de redacció i expressions despersonalitzades

Proposem	En comptes de
Et donem la benvinguda al web del Servei d'Esports	Benvingut al web del Servei d'Esports
Requisits d'accés: Tenir un títol de llicenciatura, enginyeria, arquitectura, grau, diplomatura o enginyeria tècnica amb l'especialitat docent.	Requisits d'accés: Ser llicenciat, enginyer, arquitecte, graduat, diplomat o enginyer tècnic amb l'especialitat docent.
Per renovar el carnet, Ø cal portar dues fotografies.	Per renovar el carnet, l'usuari interessat ha de portar dues fotografies.
T'acabes de graduar?	Ets un nou graduat?
Nom i cognoms:	Sr./Sra.: El/La sol·licitant:
Lloc de naixement:	Nascut/uda a:
S'han presentat més de seixanta originals al premi de narrativa.	S'han presentat més de seixanta escriptors al premi de narrativa.
Si teniu interès a rebre més informació, escriu a l'adreça següent:	Si esteu interessats a rebre més informació, escriu a l'adreça següent:
Per assolir aquesta qualificació mínima d'aprobat, Ø cal presentar-se a la convocatòria oficial corresponent.	Per assolir aquesta qualificació mínima d'aprobat, els alumnes han de presentar-se a la convocatòria oficial corresponent.
Desitgem que sigui una jornada ben profitosa per a tothom.	Desitgem que sigui una jornada ben profitosa per a tots i totes.
Amb la col·laboració de: Hi col·laboren:	Col·laboradors:

Aquest recurs és molt útil en formularis, impresos, taules, enumeracions, etc.

• L'ús de l'adjectiu

Proposem	En comptes de
Cal un informe mèdic.	Cal un informe del metge.
òrgans de representació estudiantil	òrgans de representació dels estudiants

Límits a aquest recurs

Per error d'interpretació

L'educació dels nens, a debat	≠	L'educació infantil, a debat [pot referir-se al cicle educatiu]
-------------------------------	---	---

2.2.4. Tractament personal

En la documentació administrativa i acadèmica, es recomana fer servir el tractament de vós en comptes del de vostè, tant si ens adrecem a una o a més d'una persona, ja que permet evitar l'ús del masculí com a genèric i les formes dobles.

Proposem	En comptes de
Us informem de la nova normativa.	La/L'/Els/Les informem de la nova normativa.
Aprofitem l'avinentesa per saludar-vos ben atentament.	Aprofitem l'avinentesa per saludar-lo/-los ben atentament.

2.2.5. Formes dobles

Les formes dobles es poden fer servir quan hi ha una intenció manifesta de fer visibles les dones. En els àmbits acadèmics i administratius, aquesta intenció es concreta sobretot en les referències a càrrecs o professions que tant poden ocupar un home com una dona.

Cal tenir en compte que es tracta d'un recurs que allarga el text i en dificulta la lectura. Així, en determinats documents, especialment els normatius, cal valorar els límits d'aquest recurs i fer-lo compatible amb l'ús del masculí singular com a genèric (vegeu l'apartat 2.2.6).

• Ús de les formes dobles**a) En documents normatius**

Proposem	En comptes de
El rector o rectora de la Universitat és la persona encarregada de resoldre els recursos d'alçada contra la resolució de la convocatòria d'ajuts.	El rector de la Universitat és la persona encarregada de resoldre els recursos d'alçada contra la resolució de la convocatòria d'ajuts.
Les funcions del degà o degana són:	Les funcions del degà són:

Quan els càrrecs són en plural, es recomana no fer servir les formes dobles (a diferència del que es fa en singular), ja que un excés d'aquestes formes dificulta la llegibilitat i la claredat del text. Així doncs, en aquest tipus de documents podem trobar formes dobles en singular combinades amb formes en masculí plural.

Proposem	En comptes de
Els vicerectors són membres de ple dret del Consell de Govern.	Els vicerectors i les vicerectores són membres de ple dret del Consell de Govern.
La Comissió de Campus està formada, entre d'altres, per degans i directors de diferents centres docents.	La Comissió de Campus està formada, entre d'altres, per degans i deganes, directors i directores de diferents centres docents.

b) En **salutacions de textos escrits o orals** (especialment en cartes, correus electrònics, ponències, apunts de xarxes socials, comunicats d'actualitat de pàgines web, etc.)

Benvolgut professor / Benvolguda professora,
Senyores i senyors,

c) En **llistes de sortides professionals i ofertes professionals**

Ofertes de feina:

Secretari o secretària de direcció
Enginyer tècnic o enginyera tècnica d'obres públiques
Coordinador o coordinadora comercial

d) En **impresos i formularis**

e) En plural, en **títols i eslògans** amb la intenció manifesta de visibilitzar les dones

Gironins i gironines que trenquen barreres [títol d'un llibre sobre barreres arquitectòniques]

• **Les formes dobles abreujades**

En limitem l'ús, per manca de claredat, només a determinats tipus de text, com ara impresos o llistes, i sempre que calgui per problemes d'espai. Per tant, hem de procurar evitar-les en un text redactat.

Proposem	En comptes de
És competència de la Junta de Facultat elegir i remoure el degà o degana.	És competència de la Junta de Facultat elegir i remoure el degà/ana.

• **Ordre dels elements en les formes dobles**

L'ordre habitual és presentar la forma masculina seguida de la femenina.

el síndic o síndica de greuges
Cal la signatura dels directors o directores dels centres corresponents.

Però també es pot optar per l'ordre invers.

Es necessita tècnica o tècnic de laboratori.

Es busquen infermeres i infermers.

En el cas de les formes dobles abreujades, l'ordre sempre és la forma masculina més la terminació femenina.

Signatura del secretari/ària de departament

• Concordança amb adjectius, determinants i pronoms

Quan el substantiu que s'ha de doblar va acompanyat de determinants o adjectius, recomanem fer servir la forma doble només per al substantiu. La concordança de l'adjectiu i determinants es fa amb el substantiu masculí, que en aquest cas s'escriu sempre abans del femení, per evitar frases ambigües o equívocues.

<i>Proposem</i>	<i>En comptes de</i>
El professor o professora afectat per les retallades	El professor o la professora afectat o afectada per les retallades
Els tècnics o tècniques encarregats del projecte rebran una subvenció de la Universitat.	Els tècnics o tècniques encarregats o encarregades del projecte rebran una subvenció de la Universitat.

També es fa la concordança únicament en masculí si el substantiu s'ha de substituir per un **pronomen feble**.

<i>Proposem</i>	<i>En comptes de</i>
Parleu amb el professor o professora per informar-lo del tema del treball.	Parleu amb el professor o professora per informar-lo o informar-la del tema del treball. Parleu amb el professor o professora per informar-lo/-la del tema del treball.
Contacteu amb els socis o sòcies per informar-los de les noves quotes.	Contacteu amb els socis o sòcies per informar-los o informar-les de les noves quotes. Contacteu amb els socis o sòcies per informar-los/-les de les noves quotes.

Casos especials de concordança*Denominacions de professions i càrrecs*

Si estan formades per un nom i un adjectiu variable, es recomana repetir també l'adjectiu.

Proposem	En comptes de
l'auxiliar administratiu o auxiliar administrativa	l'auxiliar administratiu o administrativa
enginyers agrònoms o enginyeres agrònomes	enginyers o enginyeres agrònomes

Si estan formades per un nom i un adjectiu invariable, es recomana no repetir l'adjectiu.

Proposem	En comptes de
el pèrit o pèrita judicial	el pèrit judicial o pèrita judicial
els pèrits o pèrites judicials	els pèrits judicials o pèrites judicials

Salutacions de cartes, correus electrònics, etc.

Proposem	En comptes de
Distingit senyor, distingida senyora,	Distingit senyor o senyora,
Benvolguts col·laboradors, benvolgudes col·laboradores	Benvolguts col·laboradors i col·laboradores,

Noms invariables

Proposem	En comptes de
el cap o la cap d'estudis	el o la cap d'estudis
els auxiliars i les auxiliars	els i les auxiliars

Però:

Hem de dir	En comptes de
l'agent judicial	el o l'agent judicial

2.2.6. El masculí singular com a genèric

Quan l'aplicació dels diversos recursos presentats va en detriment de la claredat i la fluïdesa del text o del sentit comú, convé usar el masculí amb valor genèric abans que les formes dobles.

Proposem	En comptes de
Demà hi ha una conferència sobre el perfil de l'emprenedor a la sala de graus de la Facultat d'Economia.	Demà hi ha una conferència sobre el perfil de l'emprenedor o empenedora a la sala de graus de la Facultat d'Economia.
Fes-te el carnet de soci!	Fes-te el carnet de soci o sòcia!
Usuari: Contrasenya:	Usuari o usuària: Contrasenya:
També han subscrit el text arquitectes, enginyers industrials, enginyers de telecomunicacions, metges, aparelladors, doctors i llicenciats en Filosofia i Lletres.	També han subscrit el text arquitectes, enginyers i enginyeres industrials, enginyers i enginyeres de telecomunicacions, metges i metgesses, aparelladors i aparelladores, doctors i doctores, llicenciats i llicenciades en Filosofia i Lletres.

Un altre cas en què cal usar el masculí com a genèric són les denominacions compostes que no designen persones, però que inclouen algun mot referit a persones.

Hem de dir	En comptes de
guia d'usuari perfil d'usuari codi d'usuari interfície gràfica d'usuari	guia d'usuari o usuària perfil d'usuari o usuària codi d'usuari o usuària interfície gràfica d'usuari o usuària
quadern del becarí	quadern del becarí o becària

2.3. Altres consideracions

2.3.1. Tractaments

S'ha d'evitar l'ús de tractaments asimètrics entre homes i dones.

Hem de dir	En comptes de
Per a més informació, adreceu-vos a la Sra. Maria Comes.	Per a més informació, adreceu-vos a la Srta. Maria Comes.
Pere Calders i Montserrat Roig en són dos clars exponents.	Pere Calders i la Montserrat Roig en són dos clars exponents.
En Pere Calders i la Montserrat Roig en són dos clars exponents. [en un registre menys formal]	
L'exrector de la UB Antoni M. Badia i Margarit i l'exrectora de la UPF Rosa Virós.	L'exrector de la UB Badia i Margarit i l'exrectora de la UPF Rosa Virós.
L'exrector de la UB Badia i Margarit i l'exrectora de la UPF Virós.	

2.3.2. Autoria

Es recomana d'incloure el nom complet al costat del cognom de les persones que s'esmenten, en lloc de fer servir només la inicial. Aquest recurs és fàcilment aplicable a les bibliografies, a les llistes de membres de tribunals i de comissions avaluadores, a les actes de reunions, etc.

Proposem	En comptes de
S'aprova la proposta d'Anna Roure i Joan Sala com a nous membres de la Comissió de Biblioteca.	S'aprova la proposta d'A. Roure i J. Sala com a nous membres de la Comissió de Biblioteca.
Tirado, Daniel; Paluzie, Elisenda; Martínez-Galarraga, Julio (2013). «Trade policy and wage gradients: evidence from a protectionist turn». <i>Cliometrica</i> , 7 (3), p. 295-318.	Tirado, D.; Paluzie, E.; Martínez-Galarraga, J. (2013). «Trade policy and wage gradients: evidence from a protectionist turn». <i>Cliometrica</i> , 7 (3), p. 295-318.

3. Signes de puntuació

3.1. La coma

• Utilitzem la coma

En les enumeracions:

- En les sèries de tres elements o més, posarem una coma després de cada terme excepte davant el darrer si va precedit de la conjunció *i*.

Regalaran llibres, carpetes i punts de llibre.

Però n'hi posarem, davant de l'últim element, en cas que l'enumeració sigui complexa.

Van participar en la pràctica la Núria i en Pere, la Raquel, en Pau i l'Eva, i la Remei.

- En les sèries de tres frases o més en què les dues últimes estiguin unides amb la conjunció *i*, excepte abans de l'última.

Uns parlen, uns altres escolten i uns altres baden.

Però en posarem també davant la darrera frase en cas de complexitat.

Els que estan situats a la dreta de la tarima parlen; els que són a davant, un grup molt reduït, escolten, i els que estan drets al darrere baden.

En les fórmules de salutació.

Benvolgut senyor,
Senyores i senyors,
Hola, Joan,

En les fórmules de comiat, quan no hi ha verb o quan el verb està en tercera persona.

Atentament,
Us saluda cordialment,

Entre el nom de la població i la data.

Girona, 18 de novembre de 2015

En les adreces (se sol estalviar la coma entre el pis i la porta).

C. Minali, núm. 14, 2n 1a

En els nombres decimals.

374,94 €

En les frases en què se suprimeix el verb per evitar la reiteració; també si el verb és fàcilment recuperable (*ser, estar*).

Tu treballes molt; jo, gens.
El terratrèmol d'Haití, la catàstrofe més gran de l'any 2010.

En els elements explicatius.

El president de la Generalitat, Carles Puigdemont, inaugurarà l'exposició.
L'alcaldeessa va donar la paraula al rector, que va saludar els assistents.

En incisos:

Considerem incisos les aposicions, els vocatius, els connectors, els atributs i també frases senceres amb caràcter explicatiu. Una característica dels incisos és que, pel seu caràcter explicatiu, poden eliminar-se sense treure sentit al període en què estan inserits.

Tipus d'incisos	Exemples
Aposicions	El rector de la Universitat, Quim Salvi, ha inaugurat el simposi. [<i>Però</i> : El rector Salvi ha inaugurat el simposi]
Vocatiu	Vine, Maria, que revisarem el treball.
Atributs	La idea, poc o gens encertada, no va convèncer ningú.
Frases diverses amb caràcter explicatiu	Considerem que, al marge dels tres punts que encara s'han de debatre, la reunió ha estat un èxit. Montserrat Recasens, natural de Tarragona, ha presentat una sol·licitud de trasllat a Girona.

En focalitzacions (quan es vol destacar un element desplaçant-lo del seu lloc natural de la frase i pronunciant-lo amb èmfasi).

Mobilitzacions, volen fer.
La Maria, he vist; no la Pilar.

En tematitzacions a la dreta (quan es desplaça del seu lloc natural de la frase un element conegut que, a més, té duplicació pronominal i es pronuncia sense èmfasi).

No en sabem gairebé res, dels experiments amb aliments transgènics.

En frases en què el subjecte està desplaçat.

No he pas de fer tota la feina, jo.

En expressions en què l'emissor s'adreça directament al receptor.

Estudiants, participeu en les activitats.
Benvolguda senyora,

Darrere l'abreviatura etc., si cal.

Vam trobar-hi llibres, manuscrits, llibretes, etc., que hem col·locat als prestatges.

Immediatament després de citacions directes, si continua la informació.

«L'objectiu és recuperar la credibilitat», va assegurar el representant dels estudiants.

Per desfer ambigüitats.

En Robert només ha aconseguit un aprovat en Història [*en les altres assignatures ha obtingut notes diferents d'aquesta*].

En Robert només ha aconseguit un aprovat, en Història [*esperava obtenir més bona nota*].

L'avió es va estavellar quan estava a punt d'aterrar per causes desconegudes [*no se sap per què estava a punt d'aterrar*].

L'avió es va estavellar quan estava a punt d'aterrar, per causes desconegudes [*no se saben les causes de l'accident*].

El rector va dir que la llengua és molt important en la inauguració del curs de la UdG [*la llengua és molt important en l'acte d'inauguració*].

El rector va dir que la llengua és molt important, en la inauguració del curs de la UdG [*El rector considera que la llengua és molt important, i ho va dir en l'acte d'inauguració*].

En frases interrogatives.

Aquest pis, val mig milió?
Aquest pis val mig milió? [*amb sorpresa*]

En frases coordinades sense conjunció.

En Pere dicta, la Maria apunta.

Davant de les conjuncions adversatives (*però, tot i que, sinó, si bé...*), sobretot si la frase és llarga.

No ha votat tothom, però no es repetirà la votació.

Davant de la conjunció causal *ja que*.

La mobilitat s'ha erigit com un objectiu prioritari, ja que la internacionalització és clau per a la universitat.

• **Recomanem posar coma**

Per delimitar certes construccions (circumstancials, subordinades, etc.) en posició inicial o final, sobretot si són llargues.

Com que les lleis de transmissió del capital lingüístic són un cas particular de la transmissió dels capitals culturals de generació en generació, els individus arriben a l'edat adulta amb un bagatge de capitals lingüístics prou diferent.

En frases de participi introductòries.

Vist l'èxit de participació, repetirem el curs.

En frases de gerundi introductòries.

Havent decidit els temes de l'ordre del dia, vam abandonar la reunió.

En frases coordinades amb la conjunció *i*, quan són independents o quan una de les oracions és complexa o llarga.

La Universitat de Girona és una institució pública que cerca l'excel·lència en la docència i en la recerca, i que participa en el progrés i desenvolupament de la societat.

Per diferenciar nivells de coordinació.

La política és una praxi que remet a una teoria, i aquesta teoria fundada en una praxi és la ciència política.

El Consell va decidir acceptar la petició dels estudiants perquè la va considerar ajustada a la normativa, i el representant dels alumnes va agrair la posició del Departament.

Darrere connectors en posició inicial.

A part d'això, no hi ha gaire res més per comentar.

Davant connectors en posició final.

Espano acabar la tesi el mes que ve, per descomptat.

Quan en cas d'elisions la frase sigui prou clara amb comes (i sense punts i comes), utilitzarem aquesta puntuació més simple.

A les comarques gironines l'índex d'atur ha pujat un 2 %, a les barcelonines un 4 % i a les lleidatanes un 5 %.

• No posem coma

Entre subjecte i verb.

Els primers escrits sobre el treball de la comunitat objecte de l'estudi emfasitzaven de manera constant l'aspecte de la relació.

Només quan el subjecte és molt llarg i complex es pot acceptar l'ús de la coma.

Meditar sobre les tasques que són apropiades de fer, analitzar les capacitats de les persones que les han de dur a terme, assignar aquestes funcions d'acord amb les necessitats detectades i, finalment, assumir la distribució de manera col·legiada (,) és difícil per a la majoria dels grups.

Cal seguir el mateix criteri entre verb i complement o atribut.

Amb els elements especificatius.

L'extractor de la UdG Josep M. Nadal va assistir a l'acte.

En tematitzacions a l'esquerra (quan es desplaça del seu lloc natural de la frase un element conegut que, a més, té duplicació pronominal i es pronuncia sense èmfasi).

L'informe caldria elaborar-lo aquesta setmana.
Del pressupost no se'n va parlar.

En falsos incisos.

La funció d'aquesta comissió és elaborar la proposta d'activitats del vintè aniversari, si bé en el cas de les musicals comptaran amb la col·laboració de l'Aula de Música.
El llibre de Wajdi Mouawad *Ànima* és del 2014.

I no:

La funció d'aquesta comissió és elaborar la proposta d'activitats del vintè aniversari, si bé, en el cas de les musicals, comptaran amb la col·laboració de l'Aula de Música.
El llibre de Wajdi Mouawad, *Ànima*, és del 2014.

En frases que queden massa fragmentades per excés de comes.

Amb tot, si es considera oportú l'avaluació pot ser continuada, en tots els casos.

I no:

Amb tot, si es considera oportú, l'avaluació pot ser continuada, en tots els casos.

3.2. El punt

Entre tots els signes de puntuació, el punt és el que indica una pausa més important. Recordem que després d'un punt cal començar en majúscula.

Per marcar la pausa dins del discurs, tenim el *punt i seguit* per a oracions amb sentit complet relacionades entre si; el *punt i a part* per separar oracions que pertanyen a un tema diferent del que acabem d'exposar, i el *punt final* per indicar la fi d'un text.

• Posem punt

Després de les abreviatures, però mai després de símbols i de sigles.

Segons l'art. 122 de la Llei...
És el document núm. 2.
Vegeu op. cit.

Abans de les fraccions d'hora, per separar les hores dels minuts i, si també és el cas, els minuts dels segons (també es poden acceptar els dos punts).

Horari de secretaria: de 9.15 a 14.30 h

Per separar els números dels apartats i subapartats. No hem d'afegir cap guionet ni cap barra després del punt, sinó tan sols un espai. Per exemple:

1. Signes de puntuació
1.1. El punt
1.2. La coma

Ara bé, quan fem referència a algun apartat concret dins del text, llavors el darrer punt no s'ha d'escriure.

Vegeu l'apartat 1.2 a la p. 33.

En les datacions abreujades, per separar el dia, el mes i l'any. Però recordem que també podem fer servir el guionet i la barra inclinada.

6.11.1917

Per separar els milers, els milions, etc. en xifres que expressen quantitat.

2.580 euros
3.250.000 habitants

Però si no expressen una quantitat, sinó un element concret d'una sèrie, els nombres d'ordre de qualsevol mena no se separen amb punts.

Telèfon: 972 11 12 22
DNI: 90909090L
Pàgina 1021

En la redacció de correspondència administrativa, cartes o missatges de correu electrònic, cal posar un punt després del comiat si hi ha un verb en forma personal.

Espero rebre notícies vostres ben aviat.

Miquel Casamitjana

Ara bé, si no hi ha aquest verb, l'acabem amb una coma.

Atentament,

Miquel Casamitjana

• No escrivim punt

Ni a les sigles ni als símbols.

UNESCO
55 kg

Al final dels títols, subtítols, rètols o indicadors.

2. Els signes de puntuació

Al final de les datacions.

Roses, 12 de juny de 2016

3.3. El punt i coma

El punt i coma és un signe de puntuació intermedi entre la coma i el punt. Se sol fer servir per aconseguir una major força expressiva, per evitar la redacció tallada del punt o la monotonia de la coma.

• Escrivim punt i coma

Entre els termes d'una enumeració que ja tenen comes o si l'enumeració és massa llarga.

A més d'aquests programes concrets de formació hi haurà els promoguts per iniciatives privades i per grups concrets de mestres: per exemple, les excursions pedagògiques promogudes per mestres de Tarragona i de Girona; la visita de mestres estrangers; les reunions del grup Batec a Lleida; les setmanes pedagògiques de Tarragona, etc.

Per separar frases que estan molt relacionades i que l'una explica o resumeix el que ha dit l'altra.

Molts estudiants procedeixen de cicles formatius de grau superior; aquests estudiants solen tenir més formació tecnològica.
Aquest punt hauria de resultar evident per als antropòlegs; en tot cas, per als que no en són no ho ha estat.

Davant d'oracions adversatives, concessives o consecutives de certa extensió, especialment quan contenen algun incís.

Tant els mestres com els superiors ens van dir que sí; per tant, ho vam tirar endavant.
No entrarem en la consideració detallada d'aquest tema; no podem, però, deixar de manifestar la nostra sorpresa per la manera com s'ha dut a terme.
La primera percepció de dividendes es va rebre abans d'un any des de l'adquisició; en conseqüència, s'ha d'aplicar la deducció del 50 %.

En les enumeracions de noms de persones amb el seu càrrec. L'últim element de l'enumeració se separa de l'anterior mitjançant una coma.

Ahir es van reunir els actuals rectors de les universitats públiques catalanes: Joan Elias, rector de la Universitat de Barcelona; Margarita Arboix, rectora de la Universitat Autònoma de Barcelona; Francesc Torras, rector de la Universitat Politècnica de Catalunya; Jaume Casals, rector de la Universitat Pompeu Fabra; Roberto Fernández, rector de la Universitat de Lleida; Quim Salvi, rector de la Universitat de Girona, i María José Figueras, rectora de la Universitat Rovira i Virgili..

També es pot usar en les llistes, per separar els diferents elements o frases de l'enumeració, sobretot si són curts i no duen verb.

Diversos aspectes del tractament personal que cal tenir en compte en qualsevol document administratiu:

- a) el redactor del document;
- b) el receptor del document;
- c) els adverbis, els pronoms i els adjectius demostratius;
- d) el tractament que reben els càrrecs;
- e) els tractaments generals.

3.4. Els dos punts

Els dos punts indiquen una pausa més important que no pas la de la coma i se solen utilitzar per expressar la conseqüència, la causa, l'explicació, etc. de l'element anterior als dos punts.

• Fem servir els dos punts

Abans d'ampliar o de desenvolupar una idea, i també abans de les conclusions o causes, o abans de resumir el que s'ha dit.

La majoria dels joves es consideren «entre dos móns»: ni la família ni la societat no comprenen la seva situació.

En conclusió: cal millorar l'actual política d'integració escolar de nens amb dificultats.

Abans d'una enumeració d'elements.

Definirem tres tipus d'arquitectura de l'habitatge: l'arquitectura conceptual, l'arquitectura del sentit comú i l'arquitectura industrial.

Per a la preinscripció s'han de presentar els documents següents: una fotocòpia del DNI, una fotocòpia compulsada del títol de grau, llicenciatura o diplomatura, i una fotografia.

Abans dels exemples, tot i que també hi és molt habitual l'ús de la coma.

A la Biblioteca hi trobarem, per exemple: llibres, revistes, vídeos, bibliografies, bases de dades...

El procediment que ha de seguir l'alumne és el següent: accedir al qüestionari, seleccionar l'opció correcta, imprimir el document.

Abans de les citacions en estil directe.

Deia Jerome Bruner (1973): «L'escola és una institució encara molt recent en la història de la humanitat i la idea que tothom hi ha de passar és completament nova.»

En alguns documents administratius, després dels verbs que introdueixen apartats dels documents.

CERTIFICO: Que [...]
FAIG CONSTAR: Que [...]
SOL·LICITO: Que [...]

També es fan servir per indicar el símbol de la divisió (cal deixar un espai abans i després dels dos punts).

100 : 2 = 50

En els mapes i en algunes il·lustracions, també els trobem per indicar la proporció entre el nombre i l'escala (en aquest cas no cal deixar els espais abans i després dels dos punts).

Mapa de la província a escala 1:50.000

• No fem servir els dos punts

Quan separen innecessàriament elements d'una frase.

L'adreça electrònica és informació@udg.edu.
També assisteixen a la reunió la Dra. Ferrer i el Sr. López.

I no:

L'adreça electrònica és: informació@udg.edu.
També assisteixen a la reunió: la Dra. Ferrer i el Sr. López.

Davant dels incisos.

Els tres campus de la UdG –Barri Vell, Centre i Montilivi– ofereixen un marc immillorable per al desenvolupament integral dels estudiants.

I no:

Els tres campus de la UdG: Barri Vell, Centre i Montilivi, ofereixen un marc immillorable per al desenvolupament integral dels estudiants.

3.5. Els punts suspensius

Els punts suspensius estan formats per tres (i només tres) punts. S'escriuen just darrere de la paraula que acompanyen (sense deixar cap espai entremig), sense cap coma a davant, i si tanquen l'oració, no cal posar-hi punt final. Si treballem amb el processador de textos Word de Microsoft, pitjant la combinació de tecles «Alt + Control + .» ens sortirà el símbol dels punts suspensius (...); és recomanable fer servir aquesta opció abans que escriure tres punts.

• Fem servir els punts suspensius

Al final d'una enumeració, per indicar que no és completa i que s'hi podrien afegir altres termes. En aquesta funció és més recomanable, en llenguatge formal, l'ús de l'abreviatura *etc.*

Les Jornades s'adrecen a professionals de diverses disciplines: enginyeria, química, medi ambient...

Les Jornades s'adrecen a professionals de diverses disciplines: enginyeria, química, medi ambient, etc.

I no:

Les Jornades s'adrecen a professionals de diverses disciplines: enginyeria, química, medi ambient, etc....

Per indicar un pensament inacabat.

Però és que em penso que...

Per indicar dubte, sorpresa o por.

Entre, entreu... —va dir-los—. Ja m'imagino per què em veniu a veure. Estic ben amoïnat...

Entre claudàtors, per indicar que, en una citació, hi falta un fragment de text.

Aquesta qüestió està excel·lentment desenvolupada al llibre recent d'Honorio M. Velasco Maíllo i Ángel Díaz de Rada (1997):

«Subministrar context és anar mostrant les regles que segueixen els agents d'un mode de vida particular. [...] També és donar l'oportunitat al lector de l'etnografia de posar-se en el lloc d'aquells que viuen una forma estranya d'experiència [...]» (1997: 236-237).

3.6. Els signes d'entonació: interrogació i admiració

Els signes d'interrogació i admiració s'escriuen al final de l'oració o de la part de l'oració que afecten, sense deixar cap espai amb la paraula anterior, però sí amb la següent. No s'ha de posar mai punt darrere d'aquests signes perquè ja marquen el final d'una frase; en canvi, sí que hi posem coma o punt i coma si la frase continua.

— Quin número? —va preguntar-li.

— Cap!

— I doncs? Com volíeu treure?

— Vós em vau dir que tindria sort, i si la sort posa condicions, plego!

— Feu-vos sempre les cinc preguntes: qui?, com?, on?, quan? i per què?

Si l'oració interrogativa o exclamativa és llarga o si es vol marcar exactament on comença la pregunta o l'exclamació, llavors s'hi pot afegir el signe d'obertura (*¿* o *!*).

¿La cultura pot servir com a instrument per a la integració de les persones o la resolució de conflictes?

3.7. Els parèntesis

Els parèntesis són un signe doble i serveixen per afegir informació addicional al text. S'escriuen just abans del primer mot de l'incís i just després del darrer; per tant, no es deixa cap espai entre els parèntesis i les paraules que formen la informació addicional.

• Fem servir els parèntesis

Per introduir un incís, una paraula, una dada, etc. dins del text.

Es tracta d'elaborar tres eines bàsiques que la disciplina no té, a diferència de les literatures medieval i contemporània, de més tradició universitària: un corpus textual mínim (que distribuïm en una primera col·lecció de dotze volums), un manual universitari (que està previst que tingui projecció fora de les fronteres catalanes estrictes, dins d'una col·lecció de literatura universal a càrrec d'una editorial espanyola), i una guia crítica (anàlisi de l'estat actual dels diferents àmbits de la disciplina i dels estudis i edicions de què disposem i quins falten).

Per citar el títol original d'obres estrangeres.

Bella del senyor (Belle du seigneur)

I per reproduir mots que hem adaptat o traduït, però que volem fer constar també en la llengua original.

Aquestes obres es coneixen amb el nom de *miracles (miracle plays)* i ben aviat van anar creixent en popularitat.

Per incloure-hi el desplegament d'una sigla.

El mètode proposat per avaluar les alternatives de disseny s'anomena SMART (*simple multiattribute rating technique*).

En un llibre, per indicar les remissions a altres parts, paràgrafs, apartats, figures.

(Vegeu l'apartat 2.1)

Per fer una citació o remissió bibliogràfica dins del text mateix.

Per Prochaska i DiClemente (1982; cf. DiClemente i Prochaska, 1985), l'estudi acurat dels processos de canvi requereix analitzar-los en funció del moment en què s'utilitzen.

Per separar les lletres o els nombres d'ordre de diferents apartats o paràgrafs d'un text (recordem que la lletra va en cursiva, però que cal mantenir el parèntesi de tancament en rodona).

Diversos aspectes del tractament personal que cal tenir en compte en qualsevol document administratiu:

- a) el redactor del document;
- b) el receptor del document;
- c) el tractament que reben els càrrecs;
- d) els tractaments generals.

Per encloure les remissions a altres parts del document.

Un estrangerisme no necessàriament ha de ser una interferència lingüística (Franquesa, 1990).

3.8. Els claudàtors

Els claudàtors també són un signe doble. Igual que amb els parèntesis, no s'ha de deixar cap espai entre els claudàtors i el primer i el darrer mot de la informació que contenen.

Els utilitzarem si volem obrir un parèntesi dins d'un altre parèntesi: és a dir, si hi ha un primer parèntesi que ho engloba tot i a dins d'aquest parèntesi obrim un nou incís.

Al pròleg de les actes del col·loqui (Holmes [et al.], 1978), els editors indiquen en què consisteix el canvi d'orientació respecte dels seus predecessors.

També els farem servir per encloure els punts suspensius que indiquen que, en una citació o transcripció, s'hi ha omès un fragment de text.

Mayoral afirma: «A hores d'ara, resulta evident que el context és una aportació de la persona que interpreta els senyals [...]. Des de la perspectiva del llenguatge i la comunicació no hi ha, doncs, realitat lingüística i realitat extralingüística, sinó únicament realitat mental.»

Troblem claudàtors també en les intervencions que no són de l'autor del text que estem citant, sinó que les hi hem afegit nosaltres per fer més comprensible el text o perquè a l'original estan esborrades.

Al pròleg de les actes del col·loqui de Lovaina, per exemple, se'ns diu el següent: «Dins d'aquesta nova perspectiva [la perspectiva del caràcter més organitzat i sistemàtic que havien anat adquirint els estudis sobre la traducció en les dues dècades anteriors al 1976, data del col·loqui en qüestió], ja feia temps que semblava no haver-hi lloc per a l'estudi dels aspectes específicament "literaris" de la traducció.»

En les referències bibliogràfiques, usem els claudàtors per introduir-hi notes informatives que precisen aspectes del document (s'escriuen amb majúscula inicial i en la llengua del text en què s'insereix la referència).

Troya, Magnolia (1992). *Los catalanismos en el Diccionario académico*. Las Palmas de Gran Canaria: Universidad de las Palmas de Gran Canaria [Tesi doctoral].

També els usem per encloure el títol traduït d'obres no traduïdes (en lletra rodona).

Der Koch ['El cuiner'].

3.9. El guionet

El guionet, o també guió curt, té unes funcions ben diferents de les del guió llarg; per tant, cal anar amb compte de fer servir cada guió quan correspongui.

El guió curt separa els elements de certs compostos, d'acord amb les regles ortogràfiques.

gira-sol
aneu-vos-en
vint-i-tres

També uneix mots que tenen una relació determinada i on s'ha elidit alguna preposició (si aquests elements que uneix el guionet estan formats per més d'un mot cadascun, llavors cal deixar un espai a davant i a darrere del guionet).

la relació empresa-universitat
la relació Universitat de Girona - Administració pública

Una altra mena d'unió és la de xifres correlatives o que formen una unitat, és a dir, que inclouen totes les xifres que queden entre les dues que es relacionen amb el guionet.

Vegeu les p. 22-55 del primer apartat.

En aquest cas, volem dir que cal mirar totes les pàgines que hi ha entre la pàgina 22 i la pàgina 55. Si, en canvi, volem referir-nos exclusivament a dues pàgines en concret, cal que fem servir la conjunció *i* o, senzillament, una coma.

Vegeu les p. 22 i 55.

Vegeu les p. 22, 55.

També trobem el guionet en els anys correlatius.

el curs acadèmic 2017-2018

El guionet també uneix els números de les adreces, quan n'hi ha dos de correlatius.

carrer Nou, 22-24

També es fa servir en alguns termes de la nomenclatura química.

4-t-butil-4metoxidibenzoilmetà

Una altra funció del guionet és assenyalar partició de mots a final de línia (recordeu que les normes de partició del català difereixen de les del castellà; per exemple, cal partir *ss* i *rr*, però cal mantenir junt el dígraf *ny*).

3.10. El guió llarg

El guió llarg és com a mínim dues vegades més llarg que el guionet. Normalment es fa servir per incloure un incís dins del text, funció que també fan les comes o els parèntesis.

Cal escriure el guió llarg enganxat a la primera i a l'última paraula que comprèn l'incís, és a dir, sense deixar cap espai entre els guions i les paraules que obren i tanquen el comentari que hem afegit al text. A més, també cal tenir en compte que, si el segon guió coincideix amb el punt final de l'oració, llavors no s'ha de posar: n'hi ha prou de tancar la frase amb el punt.

L'etapa compresa entre el març de 1917 i el desembre de 1938 —pocs dies abans de l'entrada dels *nacionals* a Barcelona— és, sens dubte, la més desconeguda.

Sens dubte, l'etapa més desconeguda és la compresa entre el març de 1917 i el desembre de 1938 —pocs dies abans de l'entrada dels *nacionals* a Barcelona.

Fem servir el guió llarg per separar un incís del text. Si es vol obrir un altre incís dins dels guions, cal recórrer als parèntesis (o l'opció a la inversa, és a dir, dins d'un incís entre parèntesis, s'obre un altre incís entre guions).

Aquests procediments —l'exotisme (*exoticism*), el manlleu cultural (*cultural borrowing*), el calc (*calque*), la traducció comunicativa (*communicative translation*) i el trasplantament cultural (*cultural transplantation*)— presenten diversos problemes.

Aquests procediments (l'exotisme —*exoticism*—, el manlleu cultural —*cultural borrowing*—, el calc —*calque*—, la traducció comunicativa —*communicative translation*— i el trasplantament cultural —*cultural transplantation*—) presenten diversos problemes.

En les llistes, fem servir preferiblement el guió llarg per marcar cada element d'una enumeració. Recordeu de deixar un espai entre el guió llarg i l'element.

Les Cíclades són un arxipèlag grec de l'Egeu que inclou les illes:

- Delos
- Andros
- Naxos
- Santorí
- Siros
- Melos
- Míkonos

Aquesta mateixa funció també la fan els números i les lletres d'ordre o altres signes tipogràfics (per exemple, •). Aquest ús del guió, però, no és compatible amb l'ús de números o lletres per diferenciar apartats: si optem per utilitzar números, per exemple, cal posar un punt a darrere, però no hi afegirem mai un guió.

L'anàlisi d'impacte regulador inclou les cinc fases següents:

1. Anàlisi del problema i definició d'objectius
2. Identificació dels autors i beneficis
3. Consultes de destinataris
4. Anàlisi de l'execució i compliment
5. Revisió o avaluació

També utilitzem el guió llarg en els diàlegs: per obrir les intervencions dels qui parlen i per emmarcar els incisos del narrador (noteu que en els diàlegs es manté el guió davant de punt).

—Passa res de dolent?

—No —va contestar amb un to d'innocència—. Al contrari, tot va bé.

En els índexs bibliogràfics, el guió llarg serveix per substituir un nom esmentat immediatament abans.

MALLARACH, J. M. (1993). *Estudi de diagnosi i aplicació al Pla d'espais d'interès natural de Catalunya de les experiències sobre corredors biològics als EUA*. Informe del Departament de Medi Ambient, Generalitat de Catalunya. 182 p. Inèdit.
— (1995) «Espais protegits i conservació de la biodiversitat als Estats Units d'Amèrica. Més enllà dels tòpics». *Terra, Revista Catalana de Geografia, Cartografia i Ciències de la Terra*, núm. 24: 41-53.

3.11. Les cometes

Hi ha tres tipus de cometes:

1. Les cometes baixes (les més usals en les llengües romàniques): « »
2. Les cometes altes (que també s'anomenen angleses): " "
3. Les cometes simples o senzilles: ‘ ’

Quan cal fer servir més d'una vegada cometes dins d'un mateix fragment o oració, cal seguir l'ordre jeràrquic en què les hem esmentat.

I em va contestar: «Segons el diccionari de Fabra, "el mot *fressa* vol dir 'soroll'".»

Amb les cometes tampoc no s'ha de deixar cap espai entre el primer mot de la citació i l'últim: cal escriure-les unides al principi i al final del fragment que citem.

Normalment, fem servir aquest signe per fer una citació; cal marcar-la amb cometes quan comença i quan s'acaba:

Aquest caire va empènyer C. Riba a escriure en el «Pròleg» de la 2a edició del *Diccionari general*, després del corresponent elogi: «La disposició tipogràfica de tots els materials en peu d'igualtat fa arriscada la seva consulta a qui no tingui una preparació d'especialista o un sentit de l'idioma molt segur.»

Ara bé, si la citació ja la distingim del text general amb un cos de lletra més petit i en un paràgraf a part, llavors és del tot innecessari afegir-hi cometes:

Brousseau (1986) defineix el *contrate didàctic* d'aquesta manera:

Une relation qui détermine —explicitement pour une petite part, mais surtout implicitement—, ce que chaque partenaire, l'enseignant et l'élève, a la responsabilité de gérer et dont il sera responsable, d'une manière ou d'une autre devant l'autre. Ce système d'obligations réciproques ressemble à un contrat. Ce qui nous intéresse est le contrat didactique, c'est-à-dire la part de ce contrat qui est spécifique du contenu.

Si marquem la citació amb cometes però a dins mateix de la citació hi ha punts i a part, quan es comença un nou paràgraf, cal tornar a posar cometes (de tancament, però) a l'inici de cada paràgraf i, per marcar l'acabament de tota la citació, cal posar cometes de tancament.

La Llei 25/2001, de 31 de desembre, de l'accessió i l'ocupació (LAO), estableix el següent a l'article. 6:

«1. La persona propietària de la finca en què una altra persona, de bona fe, ha fet plantacions o conreus l'explotació habitual dels quals, segons el costum local, només es produeix dins l'any agrícola en què s'han fet, pot optar entre fer-los seus i abonar les despeses o obligar qui hi ha fet la plantació o el conreu a deixar la finca en l'estat en què es trobava abans.

»2. La facultat d'opció que s'atorga a la persona propietària de la finca s'ha d'exercir abans que, d'acord amb el costum local, sigui temps de fer la collita o la sega. Si, un cop transcorregut aquest termini, la persona propietària de la finca no ha exercit la facultat que li confereix l'apartat 1, ha de permetre a qui hi ha fet la plantació o el conreu fer la collita o la sega si aquesta persona li ha abonat una quantitat equivalent a la renda que correspondria pel temps que hagi fet ús de la finca.»

Si dins d'una citació hi ha algun incís del narrador, cal tancar les cometes, posar l'incís entre comes i tornar a obrir cometes per acabar la citació.

«Un llibre tancat i col·locat al prestatge», digué Laforgue, «parla pel llom amb la desesperada impotència amb què ho fa, ulls esbatanats, el presoner a qui els emboscats han emmordassat.»

Per destacar mots hi ha altres recursos gràfics (com la cursiva, per exemple): no s'hi han de posar les cometes.

La imitació, per exemple, podria incloure tot tipus de paròdies, emulacions o *collages* de textos anteriors.

3.12. La barra inclinada

La barra inclinada sol relacionar dos termes indicant que hi ha una certa oposició o alterança entre tots dos. Si la barra inclinada queda a final de ratlla, és aconsellable de baixar els dos termes relacionats a la línia següent. També podem deixar la barra al final de ratlla sempre que els termes no siguin abreviacions; llavors cal escriure'ls units.

Arribar a una velocitat de 300 km/h en un circuit recte.

I no:

Arribar a una velocitat de 300 km /h en un circuit recte.

La separació que hi ha d'haver entre la barra inclinada i els elements que relaciona depèn de la composició d'aquests elements:

- Si tenen més d'un mot, cal deixar un espai abans i després de la barra.

papers com ara el d'interrogador actiu / interrogat passiu en una entrevista
Benvolgut company, / Benvolguda companya,

- Si cada terme només té un mot, no cal deixar cap espai.

papers com ara el d'interrogador/interrogat en una entrevista

La barra inclinada serveix per relacionar termes que tant poden ser similars com excloents (el guionet, en canvi, només serveix per relacionar-los estretament).

Fa distinció entre assignatures obligatòries i optatives, i n'indica el curs acadèmic, el cicle i la convocatòria (1a, 2a o extraordinària), el seu valor en crèdits i la qualificació o convalidació/adaptació.

Serveix també per representar l'operació de divisió, la relació de «partit per» i els nombres trencats quan volem que només ocupin una línia. En aquests casos, mai no es deixa cap espai.

100/2 = 50
50 m/s
3/4 de l de llet

En lleis, decrets i altres documents similars, la barra serveix per separar el número d'ordre de la norma de l'any en què s'ha promulgat.

Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil

Igualment es fa servir per marcar algunes abreviatures, funció idèntica a la que fa el punt. No obstant això, aquests dos elements, el punt i la barra inclinada, no es poden fer servir alhora.

C/ de la Rutlla
C. de la Rutlla

Tot i que cada vegada és més habitual veure l'expressió *i/o* per indicar que es pot triar un element o un altre, o bé que es pot optar per tots dos, és un recurs innecessari.

Cal promoure la subtitulació o doblatge, i el copiatge i la promoció de pel·lícules estrangeres en versió catalana.

I no:

Cal promoure la subtitulació i/o doblatge, i el copiatge i la promoció de pel·lícules estrangeres en versió catalana.

També s'usa la barra per separar els versos de poemes o cançons quan es transcriuen a línia seguida.

M'he abaltit. / Una petita absència / ho ha deixat tot parat al mateix lloc. / Jo, entre parèntesis, / ho veig com si tornés d'una altra vida / on m'hi hagués fet amb les mateixes coses. / O és que el pas de la son les ha esborrat / perquè les recomenci.

3.13. L'apòstrof

L'apòstrof és una coma volada o bé una cometa simple de tancament. Serveix per indicar que unes lletres que pertanyen a mots diferents es pronuncien alhora. Cal anar molt amb compte de no fer servir l'accent tancat per substituir l'apòstrof.

Per mostrar l'elisió de les dues primeres xifres de l'any en algun esdeveniment o celebració, no hem d'utilitzar l'apòstrof, sinó que senzillament deixem un espai.

Barcelona 92
Barcelona 1992

• Casos conflictius de l'apòstrof

Davant essa líquida seguida de consonant només apostrofem l'article masculí. L'article femení i la preposició *de* es mantenen sense apostrofar.

l'stop

Però:

la Scala de Milà
els treballs de Skolem sobre la teoria dels nombres

Davant de mots que comencen amb un grup de consonants el nom de la primera lletra de les quals comença per vocal només apostrofem l'article masculí.

l'ftalat de potassi

Però:

la ftiriasi

Davant d'hac aspirada no s'ha d'apostrofar.

el hardware

Però:

l'hoquei

Les xifres (tant aràbigues com romanes) s'apostrofen en els casos en què, si escrivíssim aquestes xifres amb lletres, caldria posar-hi apòstrof.

l'1 d'abril

l'11 d'abril

l'XI Simposi sobre Intel·ligència Artificial

el 3 de maig

Davant de mots en cursiva, en negreta o entre cometes cal apostrofar, si així ho indiquen les normes generals d'apostrofació.

un article d'*El Punt Avui*

L'«Algú ve de lluny» és un poema de Joan Vinyoli que podem trobar en el seu llibre *Tot és ara i res*.

Davant dels símbols no apostrofem mai, excepte davant dels de la rosa dels vents.

el Au

l'E

Usem l'apòstrof (en lloc de la contracció), si cal, davant de títols de publicacions, noms d'organismes i grups artístics.

És un reportatge d'*El Temps*.

Rafanell recull aquest text a *El català modern*.

Han interpretat una cançó d'*Els Amics de les Arts*.

Es fa el mateix davant dels topònims que no són catalans ni estan catalanitzats.

És natural d'El Bierzo.

3.14. El punt volat

El punt volat és un punt situat a mitja altura entre dues lletres.

En català, el punt volat i dues eles formen el dígraf de la ela geminada (ll). No és admissible escriure la ela geminada amb un punt que no sigui volat.

col·locar *i no* col·locar

Per escriure el punt volat amb el processador de textos Word de Microsoft hem de pitjar la combinació de tecles «Majúscula + 3».

També indica la multiplicació de dues xifres. En aquest cas, cal deixar un espai entre aquest signe i les dues xifres que relaciona (fa la mateixa funció que el signe de multiplicar $\times$, que no és la lletra x , sinó una aspa, que amb el processador de textos Word de Microsoft es fa amb la combinació de tecles «Alt + 0215» del teclat numèric).

$50 \cdot 2 = 100$
 $50 \times 3 = 150$

3.15. L'asterisc

L'asterisc és un signe de puntuació que té forma d'estrella. Serveix com a crida o reclam d'una nota a peu de pàgina. Se situa després dels signes de puntuació.

Fröbel, influït per Rousseau i Pestalozzi,* obrí el primer jardí d'infància el 1837.

Indica que un mot o una expressió no és acceptat normativament.

* software

3.16. Signes de puntuació en contacte

• Signes d'entonació

En contacte amb punt, s'elimina el punt.

On cal presentar la sol·licitud?

En contacte amb coma, dos punts o punt i coma, es mantenen.

Sempre cal tenir en compte les cinc preguntes: qui?, com?, on?, quan? i per què?

En contacte amb punts suspensius, es poden produir dos casos:

- Si l'oració queda tallada, el signe d'entonació va darrere.

Mira que n'arribes a ser, de...!

- Si l'oració és completa (el cas més habitual), el signe d'entonació va davant.

No has pogut sortir de classe?...

• Parèntesis

En contacte amb punt, es poden produir dos casos:

- Si l'oració és completa, és a dir, té sentit tota sola, llavors cal començar-la amb majúscula i posar el punt dins del parèntesi.

El conte és un gènere que es basa en la *unitat unificativa*: del començament al final és un glop o és una porta oberta al suggeriment. (En els casos en què això no passa, ens trobem davant de novel·les avortades, crec.)

- Si l'oració no és completa (no té sentit si la traiem del text), llavors cal començar amb minúscula i situar el punt a fora del parèntesi.

La universitat ha de ser un lloc per aprendre (i per aprendre a aprendre).

En contacte amb coma, dos punts o punt i coma, aquests signes van a fora i darrere del parèntesi.

Entre ells es troben a Cornellà els Domènec (985), Duran, Puig i Adrover (1074); a Crespià, els Jonqueres, Portell i Pedrinyà (978); a Fontcoberta, els Farrés, Nierga, Figueroles i Freixenet (922), Estarriola (1017), Salvatella (1092), la Riba (1096); a Mieres, els Samontà (844) i Pinsach (947); a Porqueres, els Matamala (976), Vilauba (1017) i Rodeja; a Pujarnol, els Nierga (976); a Serinyà, els Sabadí, Reixac, Arbuçà, Illa, Caselles i Vilar (979); a Sords, els Sunyer (1074); a Usall, els Cutzac (957), etc.

En contacte amb punts suspensius, aquest signe va davant o darrere del signe de tancament de parèntesi segons si pertany a l'incís o no.

Les principals ciutats de Rússia (Moscou, Sant Petersburg, Nijni Novgorod, Novosibirsk...) concentren la majoria de la població.
Si us agrada la natura salvatge, una visita imprescindible són les terres altes (*Highlands*)...

En contacte amb un signe d'admiració o d'interrogació, aquest signe va davant o darrere del signe de tancament de parèntesi segons si pertany a l'incís o no.

Els lingüistes tenien (o tenen?) un problema.
Quin és l'altre rumor de canvi (que segur que no té fonament)?

• Cometes

En contacte amb punt, es poden produir dos casos:

- Si la citació està integrada dins el text, les cometes van abans del punt.

Segons Miras, «no es pot continuar entenent el desenvolupament i l'educació com a processos independents».

- Si la citació és una frase autònoma (comença amb majúscula), les cometes van després del punt.

Miras va ser taxatiu: «No es pot continuar entenent el desenvolupament i l'educació com a processos independents.»

- En altres formes de fer la citació, la puntuació és la següent.

«No es pot continuar entenent el desenvolupament i l'educació com a processos independents», va dir Miras.

«No es pot continuar entenent el desenvolupament i l'educació», va dir Miras, «com a processos independents.»

En contacte amb coma, dos punts o punt i coma, les cometes sempre van abans.

Les convencions també s'usen com a argot: «mama», «tieta», «iaia» es distingiran de «senyora Carme»: són (per convenció) «família»; «senyora Dolors», en canvi, no ho és.

En contacte amb punts suspensius, aquest signe va abans o després segons si pertanyen al text que citem o no.

El seu article al diari d'ahir diu: «Quan un autor toca el viu d'un lletraferit, el lletraferit, trasbalsat, excitat, busca l'autor amb fam i devoció. En llegeix tantes obres com pot, indaga, furga, acudeix a l'opinió —si n'hi ha— dels erudits...»

Li va dir que era «necessari per al bé de tothom»...

En contacte amb els signes d'entonació, les cometes també van abans o després segons si pertanyen al text citat o no.

Al costat de dibuixos més o menys filatèlics, apareixien missatges humorístics com aquests: «Però la Terra és rodona?», «Dia de la Supressió dels Drets dels Infants», «Primer Conveni Mundial del Segell Fals»...

• Guions

En contacte amb punt: no s'hi posa guió de tancament.

Una primera possibilitat és l'existència d'un nucli inicial —per tant fundacional— de la vil·la a la baixa república avançada —pel material conservat proposaríem la primera meitat del segle I aC.

Una excepció són els incisos del narrador dins d'un diàleg; en aquest cas, sí que es manté el segon guió.

—Passa res de dolent?

—No —va contestar amb un to d'innocència—. Al contrari, tot va bé.

En contacte amb coma, dos punts o punt i coma, aquests signes van darrere del guió de tancament (excepte en els diàlegs, on podem trobar dos punts davant del guió).

L'abdomen no porta apèndixs pregenitals excepte en apterigots —insectes sense ales—, però té apèndixs relacionats amb la reproducció.

En contacte amb punts suspensius, aquest signe va davant o darrere del guió de tancament segons si pertany a l'incís o no.

En tot cas, si el fred bada i es descuida —si es descuida un sol moment...— els ametllers floreixen. Aquestes notes haurien pogut ésser escrites en qualsevol punt del litoral: Calella de Palafrugell, Begur, Arenys de Mar —amb l'excepció del coster del golf de la Selva—...

En contacte amb els signes d'admiració o d'interrogació, aquests van davant o darrere del guió de tancament, segons si pertanyen a l'incís o no.

Els pescadors diagnosticaren el fenomen més habitual de la parasitologia marina: els ocells —més de mil?— devorant una mola de peix, suspesa al fil de l'aigua.

El coral creix un centímetre cada divuit anys. És un animal que té una crescuda tan lenta, que seria d'una mantenció impossible —en cas que algú es decidís a criar-lo pel seu compte i risc—!

• Punts suspensius

En contacte amb punt, aquest desapareix.

Les Jornades s'adrecen a professionals de diverses disciplines: enginyeria, química, medi ambient...

No escriurem mai coma o punt i coma abans dels punts suspensius:

Les Jornades s'adrecen a professionals de diverses disciplines: enginyeria, química, medi amb
ient...

Sinó que l'escriurem al darrere:

Tenim contactes amb països com la Gran Bretanya, Rússia, els països escandinaus..., als quals es faciliten llistes de correus, bases de dades...

• Punt d'abreviatura

En contacte amb punt, s'elimina un dels dos punts.

reedicions, revisions, edicions abreujades, etc.

En contacte amb coma, dos punts o punt i coma, no hi ha cap canvi: es mantenen els dos signes.

Apmt. amb 2 hab., tel., calef. i tssa.

En contacte amb punts suspensius, el punt de l'abreviatura s'elimina.

Apartament amb 2 hab., tel., calef., tssa...

En contacte amb un signe d'admiració o d'interrogació, es manté el punt de l'abreviatura.

Hi ha alguna altra manera d'abreujar *etcètera* que no sigui *etc.*?

• Incisos

Quan vulguem fer un incís dins d'un parèntesi, haurem de recórrer a les comes o bé als guions.

El vaixell es dirigia (les circumstàncies del naufragi —encara suposades— ho fan sospitar) a un punt o altre del coster occidental del golf del Lleó.

El vaixell es dirigia (les circumstàncies del naufragi, encara suposades, ho fan sospitar) a un punt o altre del coster occidental del golf del Lleó.

Dins de cometes, es recomana tancar les cometes, fer l'incís entre comes i tornar a obrir les cometes per continuar la citació.

«Els tràmits que hagin de ser formalitzats per les persones interessades», disposa la llei, «s'han de realitzar en el termini de deu dies a partir de la notificació.»

• Reclams de notes i signes de puntuació

Els reclams de notes, que acostumen a ser números volats o asteriscos, els situarem després de tots els signes de puntuació, quan coincideixin.

«En aquests últims anys, la paraula *problemàtica* s'ha popularitzat molt. Avui tothom la fa servir —i sovint de qualsevol manera. El primer que la utilitzà, en aquest país, amb precisió fou Vicens.»⁴

Aquesta línia rep el nom de *línia de terra*, ja que marcarà el nivell d'alçada 0 (cota 0).¹³

• Tipus de lletra i signes de puntuació

Els signes de puntuació s'escriuen amb el mateix tipus i cos de lletra del context al qual pertanyen; per tant també cal tenir-ho en compte per als signes que emmarquen les frases, és a dir, per als parèntesis, els claudàtors, les cometes, etc.

No és del tot anecdòtic, doncs, que una de les rimes insistents en els sonets i altres composicions de Maria Mercè Marçal sigui el mot agut acabat en "-all" (*mastegall, cassigall, aiguall, estrall, esvorall, embolcall, amagatall, esquinçall, corall...*).

En les enumeracions, cal anar molt amb compte amb les lletres d'ordre, que escrivim en cursiva i que tanquem amb un parèntesi: les lletres van en cursiva, però el parèntesi en rodona.

Les propostes per vetllar per la supervivència de les comunitats amb llengües de menor difusió són: a) desenvolupar i concretar mesures de suport a la producció i recepció de l'audiovisual en aquestes llengües; b) recomanar i fomentar la producció audiovisual de ficció en la llengua pròpia de cada comunitat lingüística; c) recomanar i introduir la subtitulació com a norma de la conversió lingüística, i d) recomanar i facilitar xarxes de traducció, bàsicament a través de la subtitulació, entre aquestes comunitats lingüístiques.

4. Majúscules i minúscules

4.1. Criteris generals

Com a criteri molt general, cal dir que no hem d'abusar de les majúscules. Si una de les funcions d'aquest recurs gràfic és singularitzar, remarcar, distingir una paraula o grup de paraules, l'abús de les majúscules en un text fa que es perdi precisament aquesta funció singularitzadora.

Hem de tenir en compte, pel que fa a les majúscules, els criteris següents:

- Les paraules i lletres amb majúscules que hagin de dur accent s'han d'accentuar.

Àrea de Dret del Treball i de la Seguretat Social
GESTIÓ CULTURAL UdG
À. Morales [el nom abreujat és *Àngel*]

- En els mots amb majúscula inicial que comencen amb un dígraf, només s'escriu amb majúscula la primera lletra.

Lluís, Llivia

- En els noms propis compostos i prefixats (tant si s'escriuen amb guionet com si no), només s'escriu amb majúscula la lletra inicial.

Sud-àfrica, Puig-reig

Quan s'afegeix un prefix a un nom propi, aquest conserva la majúscula.

ex-Iugoslàvia, anti-OTAN

- Els articles que formen part d'un nom propi i de topònims no catalanitzats s'escriuen amb majúscula.

El Punt Avui, El Salvador

- Davant dels articles amb majúscula, les preposicions *a* i *de* no acostumen a contraure's i la preposició *de*, per tant, s'apostrofa.

Ha escrit un article a *Els Marges*.
Soc natural d'El Salvador.

- Quan diem que una construcció complexa (sintagma) s'escriu amb majúscules, entenem que això només fa referència a tots els substantius i adjectius que componen el sintagma, mentre que els articles, les preposicions i altres elements s'escriuen amb minúscula.

el curs Les Persones amb Disminucions: Introducció a l'Accessibilitat per a Tothom i els seus Aspectes Socials

- Els desplegaments de sigles s'escriuen amb majúscules inicials només si els mots que designen són noms propis que han d'anar amb majúscules.

el personal d'administració i serveis (PAS)
l'impost sobre el valor afegit (IVA)
els Estats Units d'Amèrica (EUA)
la Universitat de Girona (UdG)

4.2. Noms referits a persones

• S'escriuen amb minúscules

Les designacions de càrrecs oficials. Les atribucions del càrrec, però, s'escriuen amb majúscules inicials.

el rector
el secretari general
el vicerector d'Economia
el síndic de la Universitat
el síndic de Greuges
el coordinador d'estudis
el delegat de la rectora per a Afers de Cooperació i Desenvolupament
el responsable d'Accés
el rei
el papa

Les formes de tractament de cortesia i designacions genèriques de persones.

la catedràtica Collell
el professor Vil
la consellera Bellpuig
el jutge
sant Joan

Els noms propis de persones que han passat a ser noms comuns.

un mecenes
un judes
un atles

Els noms comuns derivats de noms d'artistes que es fan servir per designar les seves obres.

un picasso
dos mirós

• S'escriuen amb majúscula

Els noms i cognoms de persones, diminutius i hipocorístics (les preposicions i articles que formen part dels cognoms s'escriuen amb minúscula).

Eugeni d'Ors
José Martínez de Sousa
José María Eça de Queirós
Alexander von Humboldt
Jan van der Heyden

Però:

Gabriele D'Annunzio
François de La Rochefoucauld
Jean de La Fontaine

Les preposicions i els articles dels cognoms en posició inicial de frase o sense el nom (si coincideixen dues preposicions *de*, però, val més escriure el nom de fonts).

D'Ors emprava el pseudònim de Xènius.
La fi d'Isidre Nonell fou una obra escrita per D'Ors.
El *Glosari* és una obra d'Eugeni d'Ors.

Els tractaments protocol·laris i els noms de càrrecs que acompanyen.

Rectora Mgfc.
Im. Sr.
Il·lustríssim Sr.
Molt Honorable Senyor President

Les formes abreujades de tractaments de cortesia i designacions genèriques de persones.

el Prof. Josep Berga
la Dra. Anna Roura

Però, sense abreujar:

el professor Berga
la doctora Roura

Els títols acadèmics.

el títol de grau en Infermeria
el títol d'Arquitecte Tècnic
el títol d'Enginyer en Informàtica

Però:

Xavier Llobera, arquitecte tècnic
En Joan és llicenciat en Història

Les formes de tractament estrangeres.

Sir Lawrence
Mister Carroll
Monsieur Robert
Madame Bertrand
Doña Ana Coronado

Els sobrenoms, pseudònims, àlies...

Tísner
el Noi del Sucre
Alfons el Magnànim

Els noms de dinasties i llinatges.

els Àustries
els Borbons

Els noms de divinitats.

Déu [**però**: els déus romans]
Al·là
Buda
Júpiter

4.3. Noms d'animals, vegetals i minerals

• Noms científics d'animals i vegetals

En els noms científics llatins d'animals i vegetals, s'escriu amb majúscula el nom del gènere i amb minúscula l'adjectiu o els adjectius que designen l'espècie i la subespècie.

Pinus mugo ssp. *uncinata*
Sarda sarda

El nom científic llatí de les famílies, ordres, classes, etc., en l'expressió de les categories taxonòmiques en botànica i zoologia, va amb majúscula.

Anguillidae
Ruminantia

El nom científic de les famílies, ordres, classes, etc., en l'expressió de les categories taxonòmiques en botànica i zoologia, s'escriuen amb minúscula.

clupeïforme
clorofícies
felins
hominíds

• S'escriuen amb minúscula

Les races i varietats d'animals i vegetals.

una vaca de raça ripollesa
carinyena
garnatxa

Però si hi ha un nom propi en la denominació, aquest nom s'escriu amb majúscula.

cabra dels Alps
serp d'Esculapi

• S'escriuen amb majúscula

Els noms propis d'animals, reals o ficticis.

Hedwig
Pegàs
Floquet de Neu

4.4. Noms referits a coses

• S'escriuen amb minúscula

Les denominacions de productes pel topònim o antropònim d'origen.

una copa de porto
un dièsel esportiu
un erlenmeyer [*però*: un matràs d'Erlenmeyer]
un büchner [*però*: un embut de Büchner]

• S'escriuen amb majúscula

Els noms d'objectes personalitzats o singulars.

Excalibur
el Pi de les Tres Branques
el Sant Graal

Els noms d'astres i constel·lacions.

la rotació de la Terra [*referit al planeta*]
els cràters de la Lluna [*referit al satèl·lit*]
les taques del Sol [*referit a l'estrella*]
la Via Làctia

Però:

Avui fa sol.
Hi ha lluna plena.

Els noms de naus i aeronaus.

Ictíneo
Titanic
Enola Gay

Els noms de marques registrades de productes i models comercials.

Citröen
Microsoft Office
Lycra
Linestra
Aspirina
Nokia
el programa Word

A vegades, però, els noms de les marques comercials es fan servir com un nom genèric i, per tant, s'escriuen amb minúscula.

S'ha pres una aspirina.
Al gimnàs, no tot són cossos danone.

Les denominacions d'origen i les marques de qualitat.

Vedella de Girona
Peix Blau de Tarragona

4.5. Organismes

• S'escriuen amb majúscula

Les denominacions d'institucions, organismes, entitats, associacions, etc., legalment constituïts.

la Universitat de Girona
la Facultat de Ciències
el Departament de Dret Privat
la Direcció General d'Universitats
l'Institut de Medi Ambient
l'Ajuntament de Girona

Les designacions incompletes o abreujades d'aquests mateixos organismes, institucions, entitats, etc.

la Universitat [*per* la Universitat de Girona]
l'Institut [*per* l'Institut de Medi Ambient]

Les denominacions dels òrgans de govern, de gestió, de representació, consultius d'organismes oficials i no oficials.

el Rectorat
el Vicerectorat de Recerca i Cooperació Exterior
la Junta de Govern
el Consell Social
el Patronat de la Fundació Privada: Girona, Universitat i Futur
el Claustre Universitari
la Secretaria del Departament d'Enginyeria Industrial

• S'escriuen amb minúscula

Les designacions sinònimes o coreferents i les designacions en plural d'institucions, organismes, associacions, etc.

el centre docent
un institut universitari
la corporació local
aquesta institució
la mateixa universitat
les universitats catalanes
les facultats de ciències
la nostra universitat

Els noms de grups de recerca i afins.

Grup de Recerca en Educació Científica i Ambiental
Grup de Recerca Estudis Culturals
Observatori d'Ètica Aplicada
Centre de Recerca d'Història Rural
Equip de Recerca Col·laborativa per a la Millora Curricular, Organitzativa i de l'Orientació en Educació

4.6. Activitats acadèmiques i socials

• S'escriuen amb minúscula

La designació genèrica del tipus d'estudi.

el curs de doctorat
el màster Comunicació i Estudis Culturals
el grau de Química
el batxillerat

En el cas de les assignatures, només escrivim amb majúscula la primera inicial.

l'assignatura Fonaments de resistència dels materials
l'assignatura Planificació econòmica de l'empresa

Pel que fa als títols de conferències, ponències, comunicacions, discursos, etc., només escrivim amb majúscula la primera inicial i van entre cometes.

la conferència «El concert de les formes vives»
la ponència «L'esperit del nou-cents: classicisme i civilitat»

Les denominacions dels ensenyaments o estudis universitaris i no universitaris.

ensenyament secundari obligatori (ESO)
formació professional

Les disciplines.

Va ser un gran teòric de la lògica, la filosofia i la matemàtica.

Cal no confondre, però, les disciplines amb el nom d'assignatures, el qual s'escriu amb majúscula inicial.

Ha suspès Lògica [**s'entén**: l'assignatura Lògica]

En els programes (de mobilitat, de cooperació, d'R+D...) sols posem majúscula al nom que encapçala la designació.

El Programa pilot de pràctiques a la Xina
el VII Programa marc de recerca i desenvolupament

Però la designació genèrica va amb minúscula si el programa té nom propi.

el programa Actualitza't
el programa Erasmus

Els noms de teories científiques s'escriuen amb minúscula, a excepció dels noms propis que en formen part.

el primer principi de la termodinàmica
el teorema de Pitàgores

• S'escriuen amb majúscula

Els noms propis d'estudis, carreres, programes de doctorat, màsters, postgraus. La designació genèrica del tipus d'estudi, però, s'escriu amb minúscula.

la carrera de Filologia Catalana
els estudis de Medicina
el grau d'Enginyeria en Tecnologies Industrials
el programa de doctorat Organització i Gestió dels Sistemes Productius
el diploma de postgrau Cures d'Infermeria en el Malalt Crònic

Els títols acadèmics.

el títol de Graduat en Història
el títol d'Arquitecte Tècnic
el títol d'Enginyer en Informàtica

Els noms de cursos.

el curs Introducció a l'Ordenació i l'Explotació Forestal

Les àrees de coneixement i les càtedres.

l'àrea de coneixement de Dret del Treball i la Seguretat Social
una càtedra d'Història de l'Educació

Els noms de jornades, congressos, simposis, col·loquis, seminaris, etc.

II Jornades sobre Calorimetria i Anàlisi Tèrmica en Polímers
Col·loqui Internacional Problemes i Mètodes de Literatura Catalana Antiga
I Reunió de Química Teòrica

Però si els congressos, simposis, col·loquis, seminaris, etc. tenen nom propi, la denominació genèrica s'escriu amb minúscula.

el seminari Eurographics
el congrés AEL
el col·loqui Eurospeech

Els noms exactes de premis i distincions (però no les especificacions que els acompanyen).

el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes
la Creu de Sant Jordi
el Premi Nobel de Física
els Premis a Treballs de Recerca a Estudiants de Batxillerat
la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic
la Distinció Jaume Vicens Vives a la qualitat docent universitària
l'Oscar a la millor actriu

Els noms de concursos.

el XVI Concurs de Mòduls Interactius de Ciència i Experiments Científics
el IV Concurs de Relats Curts «Els drets de les dones avui»
el Concurs Valortec

4.7. Publicacions, obres i documents

• S'escriuen amb minúscula

Les denominacions de documents acreditatius, encara que siguin el desplegament d'una sigla.

el document nacional d'identitat (DNI)
el número d'identificació fiscal (NIF)
el carnet d'estudiant

Els noms de documents de la gestió universitària.

el certificat d'assistència
l'acta del Consell de Departament
la matrícula de doctorat
la sol·licitud de beca

Les designacions genèriques d'obres, llibres i documents.

les resolucions del rector
els decrets de la Generalitat

Les designacions de parts de documents.

la disposició final del reglament
vegeu l'annex 1
l'article 4.1 de la Llei

Les remissions a elements d'un document (quadre, figura, gràfic, taula, etc.).

En les dades assenyalades (gràfic 3) s'evidencia aquest fet.

• S'escriuen amb majúscula

Només la primera inicial de la denominació de documents oficials.

la Llei d'universitats de Catalunya
el Reial decret 557/1991, de 12 d'abril, de creació i reconeixement d'universitats i centres universitaris
el Reglament de les càtedres de la Universitat de Girona

Només la primera inicial de títols de llibres, tesis doctorals, articles, treballs d'investigació, etc.

la tesi doctoral *Fonaments teòrics i aplicacions de la semblança quàntica*
el llibre *Bilingüisme i educació*
l'article «Els trastorns del son: també un problema d'infermeria»

Només la primera inicial del títol d'obres literàries, cinematogràfiques, d'arts plàstiques, etc.

El roig i el negre
Les senyorettes del carrer d'Avinyó
La ciutat cremada

Només la primera inicial del nom de plans, projectes, estudis, programes, etc.

el Pla d'avaluació de la qualitat
el Programa d'ajuts i beques als estudiants

Només la primera inicial dels noms de pàgines web, portals, blogs, etc. (van sense cometes i en rodona).

la pàgina web Estudiar a Catalunya
el blog Paraules de llengua i literatura

Aquest criteri s'estén a tots els elements que es troben en un web: denominacions de botons, quadres de diàleg, menús, opcions de menú, enllaços, apartats, etc.

Feu clic al botó Continua
el quadre de diàleg Anomena i desa

Totes les inicials del nom de les publicacions periòdiques.

Els Marges
Revista de Llengua i Dret
Quaderns d'Ecologia Aplicada

Totes les inicials del nom de les col·leccions editorials.

la col·lecció Dialogant amb les Pedres
la col·lecció Biblioteca Universitària

4.8. Noms de lloc

• S'escriuen amb minúscula

Les denominacions genèriques que acompanyen els noms de demarcacions i divisions territorials, accidents i llocs geogràfics, vies urbanes i interurbanes, etc.

la comarca del Gironès
el cap de Creus
el riu Ter [*però*: el carrer Riu Ter]
el campus de Montilivi
el mas Pau [*però*: la urbanització Mas Pau]
plaça de Pompeu Fabra
barri de Fontajau

Els articles de topònims catalans o catalanitzats (si no comencen frase).

l'Empordà
les Preses
Castellar de n'Hug
l'Havana
l'Afganistan

Les designacions genèriques de les parts d'un edifici.

la sala de juntes
la sala de graus
la sala d'actes
l'aula d'informàtica

Els punts cardinals, llevat que formin part d'un topònim o d'una designació geopolítica.

el nord del país

Però:

la Catalunya Nord
l'Amèrica del Sud

• S'escriuen amb majúscula

Els topònims catalans i no catalans.

el Gironès
Lleida
Moscou
el Caire

Cal anar amb compte, però, amb l'article que precedeix alguns topònims: s'escriu amb minúscula en el cas dels topònims catalans (les Preses) i dels que tenen forma catalanitzada (l'Afganistan); però s'escriu amb majúscula en els topònims que no tenen forma catalana (Los Angeles).

Les denominacions correferents que es fan servir per designar determinats noms de lloc.

la Ciutat Comtal
la Costa Brava
la Ciutat de la Llum

Els articles dels topònims que no tenen forma catalana (en aquests casos els articles no es contrauen).

per La Rioja
de Los Angeles
d'El Bierzo

Algunes denominacions genèriques, incompletes o abreujades, s'utilitzen com a noms propis referits a llocs. El context pot influir en l'acceptabilitat d'aquestes denominacions.

la Península [*per* la península Ibèrica]
les Illes [*per* les Illes Balears]
el Delta [*pel* delta de l'Ebre]
la Rambla [*per* la Rambla de la Llibertat, Girona]

Les denominacions geogràfiques i geopolítiques fixades per l'ús.

el Pròxim Orient
l'Àsia Menor
l'Amèrica Llatina
el Tercer Món

El nom propi de carrers, places i altres vies urbanes i interurbanes i espais similars. En canvi, s'escriu amb minúscula el mot genèric.

el campus de Montilivi
la plaça de Sant Domènec

El nom d'edificis singulars.

Les Àligues
l'edifici Mercadal

Dependències o estances singulars d'edificis.

l'Aula Magna
l'Aula Tomàs Mieres

Els símbols dels punts cardinals.

N, S, E, O, W

4.9. Divisions temporals i corrents culturals, ideologies i creences

• S'escriuen amb minúscula

Els períodes històrics, els períodes o estrats geològics i les eres.

l'edat mitjana
el nou-cents
el neolític
el paleozoic
l'era cristiana

Les divisions temporals.

dilluns, dimarts...
febrer, març...
primavera, estiu...
el segle XIX

Els moviments culturals, estils artístics, literaris, arquitectònics.

el minimalisme
el surrealisme
el noucentisme
el jònic

En són una excepció els mots *Renaixement* i *Renaixença*, que poden provocar confusions i ambigüitats.

Les creences religioses, els grups socials, les tendències polítiques i ideològiques.

l'islam
el cristianisme
el marxisme

• S'escriuen amb majúscula

Les denominacions de fets singulars en la història.

la Segona Guerra Mundial
la Primera República
la Setmana Tràgica

Les denominacions de festivitats i commemoracions.

la festa de Sant Joan
l'Onze de Setembre
el Bicentenari de la Revolució Francesa

4.10. Majúscula segons la posició en el text

• Cal posar majúscula inicial

- A principi de text i de paràgraf.
- Després d'un punt.

- Després dels signes d'interrogació i admiració, sempre que no vagin seguits de cap altre signe de puntuació.

Què passa amb el zero? Què es podria considerar que és un predicat 0-àdic?
Com afecta això els centres d'ensenyament públics? I els privats? Com afecta la societat?

Però:

Què passa amb el zero?, què es podria considerar que és un predicat 0-àdic?
Com afecta això els centres d'ensenyament públics?, i els privats?, com afecta la societat?

- Després de punts suspensius, sempre que la frase s'hagi acabat.

Els manuscrits contenen guions, contes, novel·les... Un cop catalogats, passaran a formar part dels fons especials.

Els departaments, els serveis, els centres..., totes les unitats en general, s'han d'alinejar en aquest objectiu.

- Després de la fórmula de salutació de les cartes.

Benvolgut senyor,

Us escrivim per comunicar-vos [...]

- Darrere de la barra inclinada, en alternances de gènere o càrrec (habituals en formularis).

Doctor/Doctora

Però s'usa la minúscula darrere la barra quan l'alternança és conceptual.

Grau/màster

- En les citacions, quan hem suprimit un fragment de l'original i un mot amb minúscula inicial queda en posició inicial de frase.

[text original] «Molts gens mostren poquíssimes diferències entre poblacions. N'hi ha alguns que tenen una freqüència gairebé constant pertot arreu, és a dir, són presents en les mateixes proporcions en totes les poblacions del món.»

[citació] «Molts gens mostren poquíssimes diferències entre poblacions. [...] Són presents en les mateixes proporcions en totes les poblacions del món.»

- En alguns documents administratius, també s'usa majúscula després dels verbs que introdueixen apartats dels documents.

CERTIFICO: Que [...]
 FAIG CONSTAR: Que [...]
 SOL-LICITO: Que [...]

- En les taules i il·lustracions, al primer mot dels títols, peus, llegendes i encapçalaments de files i columnes.

Taula 6. Coneixement de català i castellà a la Franja

	<i>Entén</i>	<i>Parla</i>	<i>Llegeix</i>	<i>Escriu</i>	<i>Llengua apresada a casa</i>
<i>Català</i>	100	99,03	56,15	10,38	95,96
<i>Castellà</i>	100	99,23	99,80	99,42	11,53

• Cal començar amb minúscula

- Després de dos punts.

Destinatari: alumnes del grau de Ciències Empresarials.

Però començarem amb majúscula si després dels dos punts segueixen cometes d'obertura que introdueixen transcripcions literals de paraules o pensaments.

Jean Wahl escriu: «[...] Aquests blocs admirablement escairats, units amb audàcia.»

Hi ha casos, però, en què aquestes transcripcions literals no són completes i s'introdueixen amb punts suspensius. Aleshores les citacions s'introdueixen amb minúscula inicial.

Jean Wahl escriu: «... aquests blocs admirablement escairats, units amb audàcia.»

- Després de parèntesi d'obertura, llevat que estigui precedit per un punt seguit.
- En enumeracions precedides de dos punts i introduïdes per una marca d'enumeració (guions, punts, números i lletres, etc.), establim dues possibilitats:

a) Si s'enumeren elements llargs o complexos, començarem amb majúscula i acabarem la frase amb punt. Entenem per *apartats complexos* aquells sintagmes o frases que tinguin com a mínim un verb principal.

b) Si s'enumeren elements curts, podem començar amb majúscula o minúscula segons que vagin precedits de punt, coma o punt i coma.

Funcions pragmàtiques o grans finalitats d'ús de la llengua:

- Donar i rebre informació.
- Regular l'acció dels altres.
- Expressar sentiments.

L'èpiteli presenta nombrosos replegaments o papil·les de forma diferent:

- Filiformes.
- Foliades.
- Fungiformes.
- Circumval·lades.

O bé:

L'èpiteli presenta nombrosos replegaments o papil·les de forma diferent:

- filiformes,
- foliades,
- fungiformes,
- circumval·lades.

Si els apartats enumerats no acaben amb cap signe de puntuació, començarem amb minúscula.

L'èpiteli presenta nombrosos replegaments o papil·les de forma diferent:

- filiformes
- foliades
- fungiformes
- circumval·lades

- Els símbols que s'escriuen amb minúscula s'hi mantenen en posició inicial de frase i en fragments compostos en majúscules.

HORARI D'OBERTURA: DE 10 A 13 h

- Les abreviatures d'ordinals segueixen aquest mateix criteri.

L'ENTITAT ORGANITZA EL 25è ANIVERSARI

- Les adreces web i de correu electrònic es mantenen en minúscula inicial en posició inicial de frase.

Servei de Llengües Modernes
llengues@udg.edu
<https://www.udg.edu/slm>

- Quan s'intercalen dins una frase fórmules matemàtiques (o altres elements) que se situen a paràgraf trencat, es reprèn el primer mot amb minúscula malgrat que tipogràficament s'iniciï paràgraf.

Demostreu que tota equació diferencial ordinària lineal completa de primer ordre

$$y'(x) + P(x)y = Q(x)$$

admet un factor integrant que depèn de x .

5. Criteris de traducció de noms propis

5.1 Criteris generals

El criteri general que seguim, amb l'objectiu d'aconseguir una comunicació eficaç, és traduir tot allò que es pugui traduir, i aquest criteri serveix tant per a la traducció de noms d'altres llengües al català com per a la traducció del català a les altres llengües.

Si són noms escrits en alfabet no llatins (per exemple, el ciríl·lic, l'hebreu, l'àrab...), s'ha de tenir en compte el sistema d'adaptació gràfica. Hi ha dos tipus d'adaptació: la transliteració i la transcripció:

- La **transliteració** intenta representar signe per signe, és a dir, intenta donar l'equivalència gràfica de l'alfabet original en l'alfabet llatí.
- La **transcripció**, en canvi, intenta representar el so de la llengua original, és a dir, reproduir amb signes del nostre alfabet la pronúncia de la llengua original.

És més recomanable la transcripció, perquè és més fàcil de recordar i s'acosta més a la pronúncia original. Ara bé, s'ha de tenir en compte que la transcripció varia segons cada llengua: cada llengua representa els sons d'una manera determinada.

Dmitro Txigrinski [*i no*: Chygrynskiy]
Anton Pàvlovitx Txèkhov [*en castellà*: Antón Pávlovich Chéjov]
Sant Petersburg
Moscou

Per consultar l'adaptació establerta en català de noms propis provinents d'alfabets no llatins, podem recórrer a dues fonts:

- *ésAdir* (portal de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals), que opta per transcriure'ls (www.esadir.cat).
- *Gran enciclopèdia catalana*, que opta per transliterar-los (www.enciclopedia.cat).

5.2. Noms propis de persones

• Noms propis de persones i variants del nom

Els antropònims o noms propis de persona no es tradueixen.

José Saramago
William Shakespeare

Tampoc no es tradueixen els sobrenoms, pseudònims, hipocorístics i altres variants de noms propis.

Pasionaria
Pepe
el Noi del Sucre [*si traduïssim del català al castellà*]

Quan els cognoms van units per la conjunció copulativa, es reproduïxen tal com s'expressen en la llengua original.

un text de Menéndez y Pelayo

• Personatges històrics, contemporanis i de ficció

Els noms de reis, prínceps, emperadors, dinasties i papes es tradueixen, i també els seus sobrenoms.

el papa Benet XVI
Alfons X el Savi
el príncep Carles d'Anglaterra
Napoleó II
Plantagenet

Els noms de personatges històrics, divinitats, éssers mitològics i herois de llegenda s'han de traduir seguint la tradició que hi ha en català.

Carlemany
Juli Cèsar
sant Joan Baptista
la Ventafocs
Pegàs
Zeus
el rei Artús

També hi ha formes fixades en català d'alguns noms de personatges clàssics i renaixentistes.

Aristòtil
Plató
Erasmus de Rotterdam
Copèrnic
Dant
Miquel Àngel

Però, en canvi:

Leonardo da Vinci
Thomas Moore
Giordano Bruno

5.3. Tractaments, títols i càrrecs

Les designacions dels càrrecs i els tractaments protocol·laris es tradueixen.

el president del Govern
la cancellera Merkel
Sa Majestat Felip VI

Però cal anar amb compte perquè els tractaments protocol·laris no es tradueixen si no es tradueix el nom de la persona que acompanyen.

Sir John Major
Lord Henry Wotton
Lady Chatterley
l'Excelentísimo Señor Julián García Vargas

Sempre que es pugui, és a dir, sempre que hi hagi un equivalent en català, cal traduir els títols civils:

el senyor Salleres, la senyora Garcia

els títols acadèmics:

el professor Fuentes, la catedràtica Smith

els títols professionals:

el doctor Louette, l'enginyera Deume

els títols nobiliaris:

el comte d'Orgaz, la duquessa de York

els títols eclesiàstics:

mossèn Ventradur, el cardenal Scopème

Però no es tradueixen:

lehendakari («president»)
führer («guia»)

5.4. Institucions i entitats públiques

Com a criteri general, els noms de les institucions i entitats públiques es tradueixen, però intentant mantenir la màxima fidelitat semàntica respecte de l'original.

• Organismes administratius i ens públics

Es tradueixen pel seu equivalent lingüístic.

Ministeri d'Afers Socials
Delegació d'Hisenda
Ajuntament de Sant Sebastià
Agència Espanyola de Cooperació Internacional
Radiotelevisió Espanyola

I també es tradueixen les unitats administratives que depenen d'aquests organismes.

Institut Universitari de Llengües Modernes de la Universitat Complutense de Madrid
Alt Comissariat de les Nacions Unides
Oficina d'Informació Diplomàtica del Ministeri d'Afers Estangers

Aquest criteri pot provocar confusió quan organismes de diferents administracions tenen el mateix nom o podrien arribar a tenir-lo. Podem resoldre aquesta possible confusió recurrent a la llengua original. Així, deixarem en castellà, per exemple:

Consejo de Universidades
Instituto Nacional de Estadística

• Centres d'ensenyament i entitats culturals

Cal traduir el nom d'universitats, instituts, escoles, biblioteques, museus i hospitals.

Universitat de l'Egea (Grècia)
Universitat Autònoma de Madrid
Institut Universitari Europeu (Itàlia)
Reial Escola Tècnica d'Estocolm
Museu del Prado
Reial Acadèmia Espanyola
Museu Britànic
Hospital Universitari de Sevilla

Excepte quan:

- Estiguin formats per noms de personatges il·lustres, cas en què caldrà traduir-los parcialment (el nom genèric sí, però el nom del personatge no).

Universitat Carlos III de Madrid

- La tradició hagi fixat una institució determinada amb el nom original.

Queen's University of Belfast
Massachusetts Institute of Technology

- No hi hagi cap equivalent clar o definit en català.

Universitat de King's College de Nova Escòcia

Trobareu una llista de noms d'universitats de tot el món traduïts al català al *Llibre d'estil* de la UPF (<https://www.upf.edu/web/llibre-estil>).

• Organitzacions internacionals

El nom d'aquestes organitzacions es tradueix al català.

Creu Roja
Organització de les Nacions Unides
Unió Europea
Comissió Europea
Cascos Blaus
Parlament Europeu
Organització Internacional del Treball

• Partits polítics, sindicats, ONG, associacions cíviques

S'acostumen a traduir al català, llevat que la tradició n'hagi consolidat l'ús original.

Partit Socialista Obrer Espanyol
Partit Laborista britànic
Comissions Obreres
Confederació General del Treball
Amnistia Internacional
Metges sense Fronteres
Federació Internacional dels Drets Humans

Però:

Izquierda Unida
Sinn Féin
Medicus Mundi

• Grups musicals i artístics

No es tradueixen:

el grup musical La Chanson du Dimanche
la companyia teatral The Cross Border Project

5.5. Entitats privades

En general, no s'han de traduir —i la sigla tampoc, si en tenen—, excepte en aquells casos en què hi ha un ús ja fixat de traducció.

• Empreses privades

En general, reben el mateix tractament que els noms propis de persona i, per tant, no es tradueixen.

Industria Española del Aluminio

Tampoc no es tradueixen les entitats bancàries.

Barclays Bank
Caja Madrid
Deutsche Bank
Crédit Lyonnais

• Departaments i serveis d'institucions privades

Els òrgans de gestió, departaments i serveis d'aquestes empreses, encara que no tinguin traducció catalana, s'han de traduir.

l'Àrea de Recursos Humans d'Industria Española del Aluminio

• Entitats esportives

Els noms oficials dels clubs esportius no es poden traduir quan apareix la designació completa, però en ocasions poc formals es poden trobar traduïts. Tot depèn de la tradició que s'hagi anat establint amb el pas dels anys. En tot cas, sí que cal traduir el topònim que acostuma a acompanyar el nom del club:

el Bayern de Munic
el Deportivo de la Corunya

Però:

la Reial Societat
l'Atlètic de Madrid
Estrella Roja de Belgrad

Els noms de federacions esportives es tradueixen.

la Federació Internacional de Vela
la Federació Italiana de Futbol

5.6. Activitats acadèmiques

Per regla general, es tradueixen.

• Assignatures, cursos i estudis

Traduïm el nom d'assignatures, cursos, estudis, especialitats, programes de doctorat, àrees de coneixement i línies de recerca.

l'assignatura de Geografia física aplicada de la Universitat d'Alabama del Nord
el curs de Lingüística Aplicada de la Universitat Humboldt de Berlín
el màster en Administració d'Empreses de la Universitat d'Economia de Viena
el postgrau en Edició de la Universitat de l'Alta Alsàcia
el grau d'Història de l'Art de la Universitat de Savoia

• Actes acadèmics, congressos, convencions, etc.

Els noms de congressos, jornades, seminaris, convencions, cicles de conferències o taules rodones se solen traduir.

el Congrés Obrer Internacional de Saint-Imier
el Simposi Internacional sobre la Mediterrània
el Concili Vaticà II

I també es tradueix el nom de fires i salons.

el XXV Saló Nàutic de Gènova
la Fira del Llibre Infantil de Bolonya

• Títols de conferències, ponències, comunicacions i discursos

Els títols de conferències, ponències i discursos s'han d'anomenar amb la llengua amb què es fan. Ara bé, si es creu que cal fer-ne una traducció, la hi podem afegir, al costat i entre parèntesis.

Les conferències «Lladres de tresors i altres figures utòpiques» i «Hibridizaciones en el arte de hoy» es van pronunciar al Centre Cultural La Mercè el maig del 2017.

• Premis i distincions

Els noms de premis, distincions i altres tipus de reconeixements també es tradueixen.

el Toisó d'Or
la Creu de Carles III

Però:
doctor honoris causa

• Programes i ajuts

Els noms de programes i ajuts se solen traduir.

el programa Sòcrates
el 7è Programa marc de la Unió Europea
Ajuts al Pla de formació i de recerca i desenvolupament (R+D) del Ministeri

• Exposicions i fires

Els noms d'exposicions, fires i salons es tradueixen, llevat dels noms propis o acrònims que incorporen.

la Fira del Llibre de Frankfurt
la fira Expolangues de París

5.7. Títols d'obres i documents

Els títols de llibres, de pel·lícules i d'obres de teatre s'han de citar en la versió original si no han estat traduïts al català. De manera opcional, se'n pot fer una traducció literal al costat, però entre parèntesis i entre cometes.

Si s'han traduït o doblat al català, cal esmentar el nom en la versió catalana. De manera opcional, es pot escriure el títol original al costat, però entre parèntesis i també en cursiva.

Les flors del mal (Les fleurs du mal)
Afirma Pereira. Una declaració (Sostiene Pereira. Una testimonianza)
La metamorfosi (Die Verwandlung)
Contes del dia i de la nit (Contes du jour et de la nuit)
Allò que el vent s'endugué (Gone with the Wind)
Un tramvia anomenat desig (A Streetcar Named Desire)

Per cercar les pel·lícules doblades en català, podeu consultar la pàgina web <http://esadir.cat/filmoteca>.

• Publicacions periòdiques

No hem de traduir mai el nom de diaris, revistes i altres publicacions periòdiques.

La Repubblica
Le Monde
The Independent
Revista de Estudios Hispánicos

En canvi, sí que traduirem els títols dels diaris o butlletins oficials, de la mateixa manera que traduïm el nom de les institucions públiques de les quals són òrgans de difusió.

Butlletí Oficial de l'Estat
Butlletí de la Unió Europea
Butlletí Oficial de la Província
Butlletí Oficial de la Regió de Múrcia

• Textos normatius i altres documents jurídics

Cal traduir el títol de tots aquests tipus de documents. Si n'hi ha traducció oficial, cal reproduir el títol exacte. Si no hi ha una denominació establerta, cal traduir-lo tan literalment com sigui possible.

la Llei orgànica del poder judicial
 la Llei 2/1992, de 28 de febrer, per la qual passen a denominar-se oficialment Girona i Lleida les províncies de «Gerona» i «Lérida»
 el Tractat de Maastricht
 la Constitució espanyola de 1978
 el Tractat de Roma

Cal incloure el nom de l'organisme que ha emès el document jurídic, o l'àmbit d'aplicació, en el cas que es pugui confondre amb un document original català, o d'àmbit català.

la Llei espanyola de l'habitatge
 el Decret 14/2001 del Govern de les Illes Balears

També es tradueixen les citacions de fragments de textos legals. En primer lloc, cal buscar si n'hi ha alguna versió ja traduïda, i si no és així, cal fer-ne una traducció literal.

• Obres d'art

Els noms d'obres pictòriques, escultòriques o arquitectòniques es tradueixen, llevat d'alguna excepció fixada per la tradició.

L'últim sopar (de Leonardo da Vinci)
Home que camina (d'Alberto Giacometti)
Les senyoretes del carrer d'Avinyó (de Picasso)
 la torre de Pisa
 el Duomo de Florència

• Obres musicals

Els títols d'òperes i sarsueles es mantenen en la llengua original.

Il barbiere di Siviglia

Ara bé, si hi ha tradició de traduir-los al català (sovint perquè provenen de llengües més allunyades), es pot arribar a citar aquestes obres en català. Malgrat tot, recomanem esmentar-les amb el títol original i, al costat, la versió catalana entre parèntesis i entre cometes.

Die Zauberflöte («La flauta màgica»)

En canvi, sí que es tradueixen els títols de les peces musicals que tenen en el nom un genèric com sonata, concert, simfonia, etc., i els apel·latius que reben algunes peces.

Clar de lluna
Simfonia del Nou Món
Concert de Brandenburg núm. 3

5.8. Productes

• Denominacions d'origen

En les denominacions d'origen i de qualitat d'aliments, traduïm la part comuna o genèrica i deixem invariable el topònim o nom de lloc, excepte quan en català ja hi ha un ús tradicional fixat.

un vi de Xerès
formatge de Rocafort
pernil de Terol
vi de Borgonya

Quan ens referim a un topònim com un nom comú, el traduïm si té equivalent i l'escrivim amb minúscula.

un xerès
un rocafort
un jabugo excel·lent

• Marques registrades

No admeten traducció; cal fer servir sempre la denominació registrada.

un Seat Ibiza
uns pantalons Levi's

Moltes vegades, però, la marca registrada ha passat a formar part del lèxic comú. En aquest cas l'adaptem al català i l'escrivim amb minúscula.

cacaolat
vamba
fòrmica

5.9. Topònims

Es tradueixen sempre que hi hagi tradició, tant la part genèrica (riu, mar, etc.) com la part concreta.

mar Cantàbric
muntanyes Rocalloses
Alps
riu Tàmesi
mar Morta
Himàlaia

Ara bé, si el genèric ha passat a formar part específica del nom propi, llavors no es pot traduir.

Aiguamolls de l'Empordà [*no es tradueix en castellà*]
Marismas del Guadalquivir

• Noms de països i ciutats

Els topònims d'altres àrees lingüístiques es tracten de dues maneres diferents:

- fent servir la forma original (*Ciudad Real*),
- usant una forma adaptada, una traducció, que ha establert la tradició (*Saragossa* en comptes de *Zaragoza*).

Ara bé, cal tenir sempre present que aquests dos criteris no es poden aplicar segons el gust de qui escriu. Si d'un topònim no català en tenim una forma adaptada, recollida en obres de referència, llavors cal fer-la servir tal com la trobem adaptada. El que no es pot fer és inventar o crear de nou alguna forma catalanitzada d'un topònim d'una altra llengua.

Exemples de formes adaptades:

Brussel·les
Còrdova
Londres
Moscou

Formes no adaptades:

Santa Cruz de Tenerife
Buenos Aires
Los Angeles
Reykjavík

• Topònims urbans

En general, se'n tradueix la part genèrica i es deixa en la forma original la part específica.

plaça d'Oriente
passeig de la Castellana

En altres casos depèn del costum: o no es tradueixen perquè tradicionalment s'han deixat en la llengua original:

Trafalgar Square
Hyde Park
Downing Street
Central Park de Nova York
Fontana di Trevi de Roma

o bé ja han passat a formar part de la cultura universal i s'han adaptat:

la plaça Roja de Moscou
els Camps Elisis de París
la Cinquena Avinguda de Nova York

En les adreces no es tradueix cap topònim.

Université Fédérale Toulouse Midi-Pyrénées
41 Allées Jules Guesde - CS 61321
31013 TOULOUSE - CEDEX 6

D'altra banda, els noms de barris no es tradueixen.

Barrio das Flores (la Corunya)
East End (Londres)

• Edificis, monuments i construccions singulars

En general, cal traduir la part genèrica d'aquestes construccions i de les seves dependències, però pot ser que hi hagi vacil·lacions segons si la tradició ja n'ha establert una forma o no.

la catedral de Notre-Dame de París
el Despatx Oval de la Casa Blanca
la Capella Sixtina del Vaticà

• Rius

No es tradueix el nom, però sí el genèric.

el riu Manzanares

Cal recordar que, mentre que en castellà tots els noms dels rius tenen gènere masculí, en català n'hi ha uns quants que, per motius etimològics, tenen gènere femení, com ara

la Garona
la Muga
la Mugueta
la Noguera
la Sènia
la Tet
la Tordera
la Valira

Per aquest motiu, si hem de traduir algun curs d'aigua al castellà, cal posar-lo en masculí.

• Topònims inclosos en noms d'entitats

Quan es tracta d'organismes oficials que contenen topònims en la seva denominació, es tradueixen si tenen tradició en català.

la Junta d'Andalusia

En els clubs o societats esportives, no es tradueix el topònim quan apareix en la designació completa, encara que en català ja hi hagi una forma que la tradició ha fixat. En canvi, però, es tradueix quan fem servir el topònim tot sol com a designació incompleta del club esportiu.

Real Club Deportivo Zaragoza

Però:
el Saragossa

5.10. Sigles i acrònims

Les sigles o acrònims en general no es tradueixen, però sí que s'adaptin els conceptes que representen.

INEM (Institut Nacional d'Ocupació)

Ara bé, si la tradició ha consolidat una nova sigla, cal seguir la que s'ha adaptat al català.

EUA (Estats Units d'Amèrica) [*a diferència de la sigla en castellà: EE.UU.*]

PNB (Partit Nacionalista Basc) [*a diferència de la sigla en castellà: PNV*]

OAP (Organització per a l'Alliberament de Palestina) [*a diferència de la sigla en francès: OLP*]

5.11. Fets socials i històrics

• Festivitats

Les festivitats cíviques, polítiques i religioses es tradueixen (llevat de quan no tenen equivalent).

la Fira d'Abril
els Santfermines

• Fets històrics

Els noms de fets històrics singulars es tradueixen.

el Dos de Maig

6. Abreviacions

6.1. Criteris generals

És molt freqüent, sobretot en el llenguatge científic i tècnic, buscar recursos per no haver de repetir contínuament paraules o sintagmes d'ús habitual en una matèria determinada. És un procediment que coneixem amb el nom global d'*abreviació*, i els recursos lingüístics en què es concreta són les abreviatures, les sigles i els símbols.

Cal no abusar de l'abreviació. Com més farcit estigui un text d'abreviatures i sigles més difícil serà d'entendre. Recomanem, doncs, prudència a l'hora de fer servir les abreviacions i que s'utilitzin únicament les que estiguin estandarditzades o reconegudes internacionalment en l'àmbit de què es tracti.

Abans de veure en detall les abreviatures, sigles i símbols, donarem unes recomanacions que contribuiran a donar homogeneïtat a les publicacions de la Universitat de Girona:

- En llenguatge administratiu cal usar les abreviacions amb moderació. Són adequades en gràfics, taules i altres elements amb poc espai, així com en formularis. Però convé evitar-les en documents en què predomina la redacció, sobretot quan poden perjudicar la comprensió del text i no representen un estalvi real d'espai.
- En general, és convenient indicar al lector el significat de les abreviacions poc conegudes en una llista a banda (o a peu de pàgina). També és usual, sobretot el primer cop que apareix una sigla, consignar l'abreviació entre parèntesis després del sintagma que abreuja i, posteriorment, continuar usant l'abreviació durant la resta del text.
- Hi ha paraules i expressions que es poden abreujar per procediments diferents. Per exemple:

Anglès: en o angl.

Àcid desoxiribonucleic: ADN o DNA

Il·lustríssim Senyor: Im. Sr. o Il·Im Sr.

En el primer cas, farem servir el símbol (*en*) perquè és més conegut internacionalment i també és la forma més curta. En el segon cas, farem servir la forma catalana (*ADN*) en textos divulgatius i reservarem la forma manllevada *DNA* per als textos altament especialitzats. I en el tercer cas, farem servir la forma més curta (*Im. Sr.*)

6.2. Abreviatures

L'abreviatura és la representació d'un mot (abreviatura simple) o sintagma (abreviatura composta) per mitjà d'algun grup de les seves lletres. Aquest grup de lletres pot ser la part del principi del mot (aleshores parlem d'*abreviatures per suspensió*) o bé pot ser un grup format per lletres del principi, del mig i del final (i aleshores parlem d'*abreviatures per contracció*). Per exemple:

Abreviatures per suspensió:

llic. [*per* llicenciat o llicenciada]

mil·l. [*per* mil·lèsima]

catedr. [*per* catedràtic o catedràtica]

Abreviatures per contracció:

admdora. [*per* administradora]

ctra. [*per* carretera]

gral. [*per* general]

Només poden tenir marques de plural les abreviatures formades per contracció, és a dir, les que agafen les últimes lletres del mot, mentre que la resta es mantenen invariables pel que fa al nombre. No farem servir tampoc la duplicació per marcar el plural.

Srs. [*per* senyors]

dtes. [*per* districtes]

I no:

Profs. [*per* professors]

ss. aa. [*per* societats anònimes]

Les abreviatures necessàriament han d'acabar en punt, que indica precisament que un grup determinat de lletres és l'abreviatura d'una paraula sencera o un sintagma. N'hi ha, però, que també es representen mitjançant una barra inclinada al final. No representarem mai una abreviatura amb els dos símbols alhora ni combinarem l'ús de les dues opcions en un mateix document.

C. o bé C/ [*per* carrer]

c/c o bé cte. ct. [*per* compte corrent]

Les abreviatures compostes, aquelles que representen més d'una paraula, porten punt al final de cada element (i espai de separació després del punt) o bé una barra inclinada entre aquests elements (sense espais ni punts). És preferible no incloure en les abreviatures compostes les partícules (articles, preposicions...) que acompanyen els mots principals.

a. C.* [*per* abans de Crist]

s/n [*per* sense número]

d/fra. [*per* dies factura]

M. À. Fernández [*per* Maria Àngels]

Però:

N. del T. [*per* nota del traductor]

* En aquest cas, també és usual abreujar aC.

Les abreviatures s'accentuen si la part del mot que reproduïen també porta accent.

màx. [*per* màxim]

núm. [*per* número]

És possible que una abreviatura hagi de representar una paraula o expressió en cursiva. En aquest cas, escriurem l'abreviatura en rodona.

et al. [*per et alii*]

s. l. [*per sine loco*]

a. m. [*per ante meridiem*]

Posem les abreviatures en cursiva quan se'n fa un ús metalingüístic:

L'abreviatura s/h [...]

Si la paraula o expressió per abreujar s'escriu amb majúscules inicials, l'abreviatura ha de respectar les majúscules. En la resta de casos s'escriuran amb minúscules llevat que iniciïn un paràgraf o bé quan substitueixen els tractaments de cortesia o genèrics que acompanyen els noms de persona.

Rector Mgfc.

El punt de l'abreviatura s'elimina quan coincideix amb un punt final de frase o amb punts suspensius, i es manté quan coincideix amb qualsevol altre signe de puntuació:

etc.

etc...

etc.?

etc.;

A l'hora d'abreujar ordinals, cal reproduir l'última lletra si són en singular i les dues últimes si són en plural:

4t

4a

4ts

4es

Aquesta abreviació es manté en minúscula malgrat que es trobi en un context de majúscules:

4es JORNADES INTERNACIONALS DE COMUNICACIÓ I SOCIETAT

Quan fem servir les xifres romanes, obviem les lletres d'abreviació:

IV Jornades Internacionals de Comunicació i Societat

Hi ha paraules o expressions que no tenen una abreviatura estandarditzada, la qual cosa no vol dir que no es puguin abreujar. En aquests casos, hem de tenir en compte algunes consideracions:

- Hem d'intentar triar la forma més curta de les diverses possibilitats d'escurçar una paraula, sempre mirant que la fórmula resultant sigui entenedora. Cal pensar també quan és realment útil abreujar: no té gaire sentit l'abreviació de paraules curtes.
- La abreviatures han d'acabar en consonant; així, hem de tallar abans de la primera vocal de l'última síl·laba per on vulguem abreujar. Hem de tenir en compte, doncs, en el cas dels dígrafs o grups de dues consonants, que s'han de mantenir les dues consonants en l'abreviació.

col·l. [*per* col·lecció]
 progr. [*per* programa]

- No hem de partir l'abreviatura ni tampoc separar, a final de línia, l'abreviatura de l'element que acompanya.

Encara ens faltava recórrer
 150 km per arribar a València

I no:
 Encara ens faltava recórrer 150
 km per arribar a València

6.3. Sigles

Les abreviacions per siglació normalment es formen agafant les lletres o grups de lletres inicials d'un sintagma, ometent partícules com ara conjuncions, preposicions i articles. S'acostumen a escriure amb majúscules i no porten punts ni espais en blanc entre les lletres que les componen. Es pot donar el cas, tanmateix, que determinades entitats hagin creat sigles pròpies per denominar-se que contravinguin aquests criteris. En aquest cas respectarem el criteri particular de l'entitat i admetrem casos com: UdG (per Universitat de Girona), IliA (per Institut d'Informàtica i Aplicacions), Lequia (per Laboratori d'Enginyeria Química i Ambiental), md'A (per Museu d'Art de Girona), etc.

Que les sigles s'escriuin normalment amb majúscula no vol dir que el sintagma que representen s'hagi d'escriure necessàriament amb majúscules inicials. Així:

PAS *però* personal d'administració i serveis
 DNI *però* document nacional d'identitat
 IVA *però* impost sobre el valor afegit

Per marcar el plural de les sigles afegim s. Farem, doncs,

les ONGs *però no* les ONG's
 els PCs *però no* els PC's

No acceptem tampoc la duplicació de lletres com a marca de plural, llevat de casos en què la forma amb duplicació estigui molt consagrada per l'ús (com ara els casos de CCOO i PPCC, per *Comissions Obreres* i *Països Catalans*, respectivament). Escriurem, doncs,

SR *i no* SRRHH [*per* Servei de Recursos Humans]
 PAS *i no* PASS [*per* personal d'administració i serveis]
 EUA *i no* EEUU [*per* Estats Units]
 DCA *i no* DCCAA [*per* Departament de Ciències Ambientals]

Encara que les sigles representin un sintagma escrit amb lletra cursiva, la sigla s'escriu en rodona.

DCVB [*per* *Diccionari català-valencià-balear*]
 ADSL [*per* *asymmetric digital subscriber line*]

A vegades poden coexistir sigles en diferents llengües per designar una única realitat. Preferirem la forma catalana, sempre que n'hi hagi, excepte en els textos molt especialitzats (vegeu l'apartat 6.1):

ADN *i no* DNA [*per* àcid desoxiribonucleic]
 IA *i no* AI [*per* intel·ligència artificial]

Però, en canvi:

ISO [*per* Organització Internacional per la Normalització]
 PC [*per* ordinador personal]

Algunes sigles es llegeixen com si fossin un mot i altres es lletregen.

SLM [essa *ela ema*]
 UdG [*u de ge*]

Però:

ICE [*no* llegim «*i ce e*»]
 IMA [*no* llegim «*i ema a*»]

Pel que fa a l'apostrofació, les sigles es comporten com si fossin un mot qualsevol: l'article que les precedeix s'apostrofa si la sigla comença en vocal i no s'apostrofa davant de *i* o *u* àtones si la sigla és femenina.

l'OMS
la UdG *i no* l'UdG
l'ISO, International Standard Association *i no* la ISO

L'article femení *la* i la preposició *de* s'apostrofen si la sigla comença amb una vocal (excepte *i* o *u*) o amb una consonant la inicial del nom de la qual és una vocal.

l'OITT, l'LRU, d'R+D

Hi ha sigles que tenen un grau de lexicalització molt alt, i això ha fet que passin a formar part del lèxic comú i especialitzat, tot i tractar-se originàriament de sigles (fenomen conegut com a *acronímia*). Aleshores s'escriuen totalment en minúscula, tenen plural i poden formar compostos i derivats. És el cas dels mots següents:

làser [*mot del qual deriva el verb* lasar]
sida [*mot del qual deriva l'adjectiu* sidós]
bit
mòdem
radar

6.4. Símbols

El símbol és qualsevol forma abreujada o signe adoptat per organismes científics internacionals i serveix per representar magnituds, unitats de mesura, etc.

S'escriuen sense punt final (llevat que vagin a final de frase), van en rodona i no tenen marca de plural. Es poden escriure en minúscula o majúscula i es poden combinar en un mateix símbol majúscules i minúscules, lletres i nombres i altres signes.

m²
°C
³
kPa [*per* quilopascal]

S'acostumen a escriure en majúscula inicial els símbols de les unitats del sistema internacional que deriven d'un antròponim i els símbols dels elements químics. També van en majúscula els símbols dels punts cardinals, de les monedes i dels prefixos multiplicadors.

Pa (pascal)
Ru (ruteni)
NE (nord-est)
EUR (euro)
G (giga)

No s'ha de barrejar mai en una mateixa expressió l'ús de símbols i l'ús del nom desenvolupat de les unitats que la formen.

C/kg *i no* coulomb/kg o C/quilogram

Escrivim un espai en blanc entre el valor numèric i el símbol, excepte quan fem servir els símbols sexagesimals dels graus, els minuts i els segons.

1 h
2 h 30 min
15 %

Però:

10° C
30'
45''

Si coincideix a final de línia, no es pot separar el valor numèric del símbol.

Els símbols s'escriuen en rodona, per bé que s'usa la cursiva quan tenen un sentit meta-lingüístic.

el símbol *h*

Enllaços a llistes de símbols:

Elements químics:

http://www.ub.edu/cub/llicitat_ab.php?taula=EQ&ordre=mots_t

Punts cardinals:

http://www.ub.edu/cub/llicitat_ab.php?taula=PC&ordre=mots_t&idioma=1

Símbols matemàtics:

http://www.ub.edu/cub/llicitat_ab.php?taula=SM&ordre=mots_t

Sistema internacional d'unitats:

<http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=976#976>

Unitats de mesura:

http://www.ub.edu/cub/llicitat_ab.php?taula=UN&ordre=mots_t&idioma=1

Unitats monetàries:

http://www.ub.edu/cub/llicitat_ab.php?taula=UM&ordre=mots_t

7. Els numerals: xifres o lletres?

7.1. Criteris generals

És difícil establir normes per decidir quan cal escriure una quantitat en xifres o bé en lletres. En general, en textos científics i tècnics tendirem a expressar els nombres amb xifres, mentre que en textos literaris i no especialitzats ho farem amb lletres. Amb tot, hi ha excepcions a aquesta regla tan general. Aquestes són algunes pautes que poden ser útils.

- Cal escriure les quantitats senceres, amb tots els dígit, en una correlació.

Hi havia de 10.000 a 20.000 persones a la manifestació.
Es va produir del 1985 al 1989.

I no:

Hi havia de 10 a 20.000 persones a la manifestació.
Es va produir del 1985 al 89.

- Cal apostrofar sempre davant de les xifres (tant si són aràbigues com romanes) que començarien amb vocal si estiguessin escrites amb lletres.

l'1 de gener
l'11 de febrer
l'XI Festa de la Primavera
un capital d'1.000.000 d'euros

- Cal evitar que una xifra quedi partida a final de línia, i també cal intentar que no se separi una xifra de la paraula que l'acompanya (sobretot si és una abreviació) ni les xifres que van lligades amb un guió o una barra inclinada.

Es faran unes sessions informatives per als estudiants de primer del curs 2017-2018.
A les rendes que s'obtenen a l'estranger s'aplica un gravamen complementari del 25%.

I no:

Es realitzaran sessions informatives per als estudiants de primer del curs 2017-2018.
A les rendes que s'obtenen a l'estranger s'aplica un gravamen complementari del 25 %.

- Cal evitar que una frase comenci amb un nombre escrit amb xifres. Si no es pot escriure amb lletres, s'ha de redactar l'oració d'una altra manera.

Tres estudiants de la UdG, millors esportistes universitaris.
Un total de 320 estudiants d'intercanvi van participar en la festa de benvinguda.
Van participar en la festa de benvinguda 320 estudiants d'intercanvi.

7.2. Els numerals escrits amb lletres

Escriurem amb lletres els nombres següents:

• Quantitats de fins a tres mots

Escriurem amb lletres les quantitats formades per tres mots, com a màxim, sobretot si es troben en textos en què gairebé no hi ha nombres.

Hi ha vint-i-cinc alumnes que esperen el resultat de l'examen. *[En aquest cas, la conjunció i no compta com a mot].*

Hi ha 582 alumnes apuntats al primer nivell d'anglès.

Ara bé, si darrere d'aquesta quantitat trobem una unitat física o monetària, podem escriure el nombre amb xifres.

El preu del llibre és de 16,75 €.

I també quan s'identifica un element dins una sèrie.

la pàgina 32
el despatx 417

• Quantitats aproximades

En general, escriurem les quantitats aproximades amb lletres, encara que per fer-ho hàgim de transgredir la regla del punt anterior.

A la reunió hi havia més de cinquanta professors.
Hi van participar unes dues-centes cinquanta mil persones.

• Milions i quantitats superiors

Si no és un text especialitzat (de l'àmbit de les matemàtiques, l'economia...), en general, per referir-nos a milions, bilions, etc., escriurem les quantitats exactes o bé amb una sola xifra decimal, sense zeros i acompanyades del substantiu corresponent.

320 milions d'euros, 4,5 bilions de dòlars

Però, quan hi hagi més decimals, escriurem el nombre en xifres.

22.250.000 persones

I no:
22,25 milions de persones

També es pot escriure amb lletres quan és una unitat de milió i no supera els tres mots.

Hi ha dos milions d'habitants.

Ara bé, si hi ha més quantitats en el mateix context i aquestes s'han d'escriure amb xifres, llavors cal mantenir la coherència i optar per escriure-les totes amb xifres.

• Percentatges: tant per cent i tant per mil

Si l'operació dels tants per cent (%) i dels tants per mil (‰) s'escriu amb lletres i no fem servir el símbol, llavors la quantitat també s'escriu amb lletres. Si en l'operació, en canvi, es fan servir els símbols, la quantitat s'escriu amb xifres.

el vint-i-dos per cent
el 22 %
el cinc per mil

• Nombres trencats

S'escriuen amb lletres tots els nombres trencats o partitius excepte en els casos següents:

- en taules
- en quadres estadístics
- en expressions matemàtiques
- en contacte amb unitats de mesura

Així:

Cal recuperar una quarta part de la inversió abans de final d'any.

• A inici de frase

Les quantitats que es troben al principi d'un paràgraf o bé després d'un punt s'escriuen amb lletres, encara que aquest fet ens obligui a transgredir la primera regla.

Set-cents cinquanta alumnes de secundària han assistit a les jornades que ha organitzat la Universitat.
Tres mil set-cents cinquanta ampolles es produeixen anualment en aquelles caves.

Ara bé, com que aquestes frases queden una mica forçades, és preferible canviar la posició que ocupa la quantitat dins de la frase, és a dir, posposar-la. D'aquesta manera, evitem trencar la regla dels mots que formen les quantitats.

A les jornades que ha organitzat la Universitat hi han assistit set-cents cinquanta alumnes de secundària.
En aquelles caves es produeixen 3.750 ampolles anualment.

• Edats i durades

L'edat de les persones i dels animals i la durada de les coses s'han d'escriure amb lletres.

La nova professora d'aquest departament encara no té vint-i-set anys.
Ha ocupat la càtedra durant trenta anys.

• Dècades

Els noms de les dècades s'escriuen amb lletres. Recordem que no s'ha de fer concordar el nombre de la dècada i el mot *anys*:

Ara convindria estudiar l'art que es va produir durant els anys noranta del segle passat.
Va ser una de les principals figures literàries dels seixanta.
Els anys cinquanta

I no:
Els anys cinquants

• Indicacions horàries

Les indicacions horàries se solen escriure amb lletres. Ara bé, si es vol fer una indicació curta i precisa, cal recórrer a les xifres aràbigues.

La reunió començarà a dos quarts de nou del matí.
La conferència comença a tres quarts de vuit del vespre al Centre Cultural La Mercè.
La conferència comença a les 19.45 h al Centre Cultural La Mercè.

• Congressos i activitats diverses

Els ordinals de repetició que s'adjunten a noms propis relatius a congressos o a activitats educatives o socials se solen escriure amb lletres, tot i que també s'admeten amb xifres romanes.

Segones Jornades per a l'Estudi de la Vegetació del Pla de l'Estany
Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana
II Jornades per a l'Estudi de la Vegetació del Pla de l'Estany
I Congrés Internacional de la Llengua Catalana

• Festivitats i esdeveniments històrics

El dia de les dates que commemoren fets singulars i festivitats s'escriu amb lletres.

l'Onze de Setembre
el Primer de Maig

Cal remarcar que en aquests casos escrivim la inicial del mes amb majúscula perquè són fets històrics o dates assenyalades; en els altres casos, els mesos s'escriuen amb minúscula.

• Data només amb el dia

Quan ens referim a un dia però sense fer referència al mes, cal escriure'l amb lletres (per a l'expressió de la data —dia, mes, any—, consulteu la p. 101.).

La reunió tindrà lloc el quinze.
S'ha convocat una sessió informativa de les noves assignatures per al dia dos.

• Noms i numeració de vies públiques

Els nombres que formen part dels noms propis de les vies públiques s'escriuen amb lletres, excepte els cardinals (no pas els ordinals) que constitueixen l'únic element del nom.

l'avinguda de l'Onze de Setembre
la Cinquena Avinguda

Però:
el carrer 22 [és una excepció, perquè el numeral és el nom del carrer]

Recordem que els números que divideixen les vies públiques o que identifiquen els edificis que les formen sempre s'escriuen amb xifres.

Emili Grahit, 43

• Mil·lennis

Els ordinals que acompanyen els mil·lennis també s'escriuen amb lletres.

primer mil·lenni
cinquè mil·lenni a. C.

• Frases fetes

Els nombres que formen part d'expressions i frases fetes.

anar de vint-i-un botó
tenir el cap a tres quarts de quinze

7.3. Els numerals escrits amb xifres aràbigues

• Quantitats amb més de tres mots

Les quantitats formades per més de tres nombres s'han d'escriure amb xifres aràbigues.

15.234
3.902

• Estadístiques i textos tècnics

En textos tècnics o en estadístiques, cal escriure les quantitats amb xifres aràbigues.

El barn equival a 10^{-28} m².

La unitat de longitud és l'ångstrom i té un valor en el sistema internacional de 10^{-10} m.

• Textos legals i normatius

Tots els textos legals i normatius s'identifiquen amb xifres i amb una barra inclinada entre el número de sèrie i l'any, i sense punts ni espais de separació entre els milers i les centenes.

la Llei 1/2000, de 4 de gener, d'enjudiciament civil

el Decret 1010/2001

el Reial decret 238/1999

Els apartats o articles també s'escriuen amb xifres: els ordinals fins al número 9 (1r, 2n, 3r, 4t, 5è, 6è, 7è, 8è i 9è —recordeu que els ordinals els abreujarem amb l'última lletra del mot que els farem acabar sense punt—) i els cardinals a partir del 10 (10, 11, 12, 13...).

l'article 2n de la Llei 122/1998

l'article 9è del Decret 1010/2001

l'article 22 del Reial decret 238/1999

La numeració de les publicacions oficials, en xifres, s'escriuen sense punts ni espais.

DOGC núm. 6861, de 29-4-2015

• Cursos acadèmics i altres períodes

Els cursos acadèmics i altres períodes que inclouen espais de temps com els biennis, els triennis, etc. s'escriuen amb xifres.

el curs 2013-2014

el bienni 2012-2014

la temporada 2001-2002

Es recomana de no abreujar la segona part de la correlació per evitar possibles confusions.

el curs 2013-2014

• Decimals

Cal escriure els decimals amb xifres aràbigues. En català els decimals han d'anar separats de la part entera amb una coma i no pas amb un punt o un apòstrof.

0,65
76,04
132,98

• Nombres que formen part de sèries

Recordeu que els nombres que formen part d'una sèrie tampoc no porten punts per separar els milers.

l'any 2016
la pàgina 1323

En els números de telèfon, no hem d'afegir cap punt entre els grups de nombres:

972 44 45 55
93 777 66 66
660 33 32 22

ni tampoc en els números de DNI:

99 222 333-B
99222333B

• Enumeracions i llistes

Si s'escriuen en columnes o en llistes, cal usar les xifres. En canvi, si s'inclouen dins del text i les quantitats no superen els tres mots, se solen escriure amb lletres.

En aquell departament hi ha:
— 5 professors
— 2 membres del PAS
— 3 becaris

• Votacions

Els resultats de les votacions s'escriuen amb xifres (llevat del zero, que es representa amb l'adjectiu *cap*).

La proposta va ser acceptada amb 18 vots a favor, 2 en contra i cap abstenció.

• Darrere de substantius

Quan fem servir el numeral no pas per indicar la quantitat que hi ha d'alguna cosa sinó quina posició ocupa dins d'una sèrie, l'hem d'escriure amb xifres.

la pàgina 2 [*per tant, cal llegir dos i no pas dues*]
la fila 3
l'habitació 444
el mecanoscrit 1564

No diem que hi hagi 3 files, 444 habitacions, etc. sinó que designem una fila en concret, una habitació en concret, etc. En aquest cas, no hem d'escriure cap punt per separar els milers.

• Davant d'abreviacions

Escrivim el numeral amb xifres si fem servir abreviacions, i amb lletres si despleguem el mot.

55 kg
60 €
cinquanta-cinc quilograms
seixanta euros

• Percentatges: tant per cent i tant per mil

Quan fem servir els símbols dels percentatges (% o ‰), hem d'escriure la quantitat en xifres aràbigues, tal com ja hem comentat anteriorment.

el 22 %
el 5 ‰

Entre la xifra i el símbol de percentatge s'ha de deixar un espai (que ha de ser fix, perquè xifra i símbol no es puguin separar a final de línia i, si tipogràficament és possible, aquest espai ha de ser fi).

• Nombres fraccionaris

S'escriuen amb punt i separant el numerador i el denominador amb una barra inclinada.

20/4
2.342/56
1.290.556/68

• Datacions

Cal escriure els dies i els anys amb xifres.

11 de setembre de 1714
23 d'agost de 1976
8 de gener de 2016

En aquests casos, quan expressem la data exacta amb tots els elements (dia, mes, any) farem servir la preposició *de*, mentre que en la resta de casos farem servir la forma *del*.

l'abril del 2013
el curs del 2015

Però:
4 d'abril de 2016

En contextos sintètics, també podem escriure el mes amb xifres com a forma abreujada; l'ordre que hem de seguir és *dia/mes/any*. En aquests casos no escriurem l'any de manera incompleta.

8-1-2016
8.1.2016
8/1/2016
08/02/2016

• Horaris

Quan es disposa de poc espai al text i es requereix precisió, és preferible escriure les hores en xifres aràbigues i, a més, fer servir el sistema horari internacional (de les 0 a les 24 hores), per evitar possibles confusions.

Horari: de 9 a 14 h, i de 16 a 20 h
Cotxe de línia amb destinació a Setcases: sortida a les 8.10 h i arribada a les 13.45 h

Per separar les hores i els minuts fem servir un punt (en comptes d'una coma), tot i que també es poden usar els dos punts (norma ISO) o recórrer al sistema internacional amb els símbols *h* i *min*.

9.30 h
9:30 h
9 h 30 min

• Adreces

Els números en les adreces també s'escriuen amb xifres aràbigues:

Carrer de Santa Clara, 23
17480 Roses

Gran Via de les Corts Catalanes, 98, 1r 2a
08080 Barcelona

No posem cap punt al codi postal per indicar els milers, i separem el nom del carrer, plaça, passeig, etc. del número, i aquest del pis i la porta, mitjançant comes.

7.4. Els numerals escrits amb xifres romanes

• Reis i papes

Pere III el Cerimoniós
Roger Bernat I
Carles I d'Anjou
Pius XII
Joan Pau II

• Concilis i dinasties

el Concili Vaticà II
les piràmides de les dinasties IV-VI
la dinastia XII egípcia

• Els mesos en algunes dates abreujades

20-V-1970
20.V.1970
19-X-1982
19.X.1982

• Congressos i activitats diverses

Qualsevol activitat ja instituïda que es repeteix: jornades, congressos, legislatures, esdeveniments esportius, literaris, etc.

el I Congrés Internacional de la Llengua Catalana

• Assignatures consecutives

Dret civil I
Dret civil II

• Segles

Escrivim els segles amb versaletes. Recomanem fer servir el mot *segle* o bé la seva abreviació, s., abans de la xifra romana, perquè, tot i que ja se sobreentengui que es parla de segles, és més acurat precisar de què estem parlant.

el segle x a. C.
el segle XVIII

• Parts i capítols d'obres

També usem les versaletes en les xifres romanes que numeren parts i capítols d'obres.

el capítol II
el volum x
l'apèndix I
la làmina xx

No fem servir la versaleta en les xifres de segles i parts d'obres quan els mots que acompanyen són a l'inici de frase.

Segle XXI
Capítol II

8. Els tipus de lletra

8.1. Rodona

La rodona és un tipus de lletra dreta i de forma circular, utilitzada normalment en la composició del text. Es combina amb els altres tipus: cursiva, negreta i versaleta.

Escrivim en rodona:

- El text general del document.
- Per destacar paraules o frases dins de textos en cursiva (en aquests casos, els títols de publicacions s'escriven sovint entre cometes o, simplement, amb majúscula inicial i en cursiva).

*Es descriu el procés d'obertura dels endocarpis i l'alliberament de les llavors en *Rhamnus alaternus*, i es determina si s'origina un desplaçament de llavors des dels punts d'origen.*

- Els noms de xarxes socials i de programes i aplicacions informàtiques en línia.

el Twitter
l'Optimot
el Google Chrome

- El nom de firmes comercials i institucions (tant si són en català com en una altra llengua) i també de totes les marques registrades.

The Museum of Modern Art
un cotxe Mercedes
una impressora Hewlett Packard

- Els seminaris, simposis, congressos, trobades... Si a més aquests actes tenen un títol concret, també s'escriven en rodona i entre cometes.

el Seminari Diversitat i Evolució en Bacteris
I Congrés de la Renovació Pedagògica
V European Vacuum Conference
X Trobada de Serveis Lingüístics Universitaris: «Els llenguatges d'especialitat»

Cal observar que el nom de l'acte s'escriu amb majúscules inicials, mentre que el títol concret, entre cometes, només té en majúscula la primera inicial.

- Els títols de parts d'obres (capítols, articles, poemes, cançons, episodis de sèries de ràdio i televisió), que van entre cometes.

«He mirat aquesta terra», de Salvador Espriu
l'article «Polítiques culturals i estat de la cultura», publicat a *L'Avenç*

- Els títols de conferències i xerrades (que van entre cometes).

El professor pronunciarà la conferència «La innovació docent com a fonament de la universitat emprenedora».

- Els noms d'escultures de l'antiguitat, de monuments i d'obres arquitectòniques.

l'Auriga de Delfos
l'Arc del Triomf de Barcelona

- Els noms propis en aposició en organismes i empreses (van sense cometes).

l'Institut d'Ensenyament Secundari El Pedro
l'Associació de Mestres Rosa Sensat

- Els elements que es troben en un web: denominacions de botons, quadres de diàleg, menús, opcions de menús, enllaços, apartats, pàgines web, portals, blogs, etc. (van sense cometes i sols amb majúscula inicial).

Feu clic al botó Continua
el quadre de diàleg Anomena i desa
la pàgina web Estudiar a Catalunya

- El títol traduït d'obres no traduïdes (entre claudàtors).

Der Koch [El cuiner]

- Els noms d'exposicions s'escriuen en rodona i entre cometes, i només posarem amb majúscula la primera inicial, a més dels noms propis que en formin part.

L'exposició «Construir la Revolució. Art i arquitectura a Rússia, 1915-1935»

Ara bé, si el mot *exposició* forma part de la designació de l'esdeveniment, llavors aquest mot i tots els altres (també adjectius) que el formin s'escriuen amb majúscula i sense cometes.

Exposició Universal de Sevilla

- Els textos sagrats.

la Bíblia
l'Alcorà

- Els codis, les lleis, els decrets i tots els altres documents de l'àmbit legal.

el Codi civil
l'Estatut
la Llei orgànica d'universitats

- Els sobrenoms i pseudònims de reis, papes i sants, i també els sobrenoms i pseudònims en general quan apareixen solts.

Jaume I el Conqueridor
el Noi del Sucre

- El nom dels personatges de ficció.

Tintín i el seu gos Milú

- Els lemes i eslògans (que van entre cometes).

el lema «Actius en turisme»
l'eslògan «Ara és l'hora»

- Les citacions, encara que siguin en una altra llengua.

L'obra comença així: «The studio was filled with the rich odour of roses, and when the light summer wind stirred amidst the trees of the garden there came through the open door the heavy scent of the lilac, or the more delicate perfume of the pink-flowering thorn.»

8.2. Cursiva (*cursiva*)

La cursiva és un tipus de lletra inclinada cap a la dreta, sense traços d'unió, que vol imitar l'escriptura manual. Pot ser cursiva fina o cursiva negreta. S'anomena també *itàlica*, *cancellesca* o *bastarda*.

La lletra cursiva es fa servir generalment per posar en relleu determinades frases o paraules que ens interessa destacar en el discurs. En aquesta funció, a vegades la lletra cursiva coincideix amb l'ús de les cometes, que cal reservar per assenyalar un segon sentit, un ús irònic o una accepció especial d'una paraula o expressió. En la funció de posada en relleu, doncs, ens valdrem preferentment de la cursiva. Vegem-ne alguns exemples:

En la metamorfosi dels *hemimetàbols* l'individu que surt de l'ou s'assembla molt a l'adult. Podem distingir en cada transacció un *dèbit* i un *crèdit*.

Però:

El dia de l'examen «vomites» allò que has après durant tot el curs.
«les autopistes de la desinformació»

Abans d'exposar els casos en què s'utilitza aquest tipus de lletra, cal tenir en compte les generalitats següents:

- Apostrofació: no hi ha cap motiu per variar l'apostrofació de les paraules escrites en cursiva, és a dir, segueixen les regles generals:

L'erra d'*arbre* és muda.
La s d'*aquest* és muda.

- Contracció: cal respectar la unitat de les paraules que van en cursiva; per tant, si al davant hi ha una preposició que en lletra rodona es contrauria (*de + el = del; per + el = pel; a + el = al*), no en farem cap contracció i mantindrem les dues paraules per separat (amb la preposició *de*, el que farem és apostrofar-la).

Un article d'*El Punt Avui*

I no:

Un article de*l* *Punt Avui*

Escrivim en cursiva:

- Els títols d'obres de creació, ja siguin literàries, cinematogràfiques, artístiques —de pintura, música, escultura, etc.—, científiques o tècniques, en qualsevol tipus de suport i llengua (només porten majúscula la inicial absoluta i la inicial dels noms propis de què es compon).

La novel·la *Josafat*, de Prudenci Bertrana
La pel·lícula *Els centaures del desert*
Les bugaderes, de Joaquim Vayreda
Les noces de Fígaro, de Mozart
Dona i ocell, de Joan Miró

- Els títols de publicacions (diaris, revistes, catàlegs, cartells, opuscles, mapes, fotografies, etc.), en qualsevol tipus de suport.

Review of Economics Dynamics
Cinco Días
El fullet *Què estudiaràs? Tria la teva opció*
El mapa *Vegetació de Sant Llorenç del Munt*

- Els noms de programes de televisió i de ràdio.

El matí de Catalunya Ràdio
El programa del Canal 33 *Quèquicom*

- Els noms propis de vehicles de transport.

el submarí *Ictíneo*

- Els col·loquialismes i els dialectalismes.

Heu de *sapiguer* la solució

- Els peus d'il·lustracions i figures (fotografies, dibuixos, gràfics i quadres).

Biblioteca de Montilivi

- Les acotacions en les obres de teatre i els guions de pel·lícula o de programes de ràdio o televisió.

Sàid (*saltant de la llitera*): Ajuda'm, Hassèn!

- Les paraules i expressions en un altre idioma i no adaptades al català. Així mateix, optem per escriure en cursiva totes les expressions llatines, encara que apareguin als diccionaris de llengua general, per aplicar un criteri coherent tipogràficament.

a priori
sine qua non
déjà vu
software

Però:
honoris causa

- El nom científic de les espècies animals i vegetals —que són en llatí—, la inicial del qual, a més, ha d'anar en majúscules.

la papallona *Arachnia levana*
aladern *Rhamnus alaternus*

- Les lletres *a*, *b*, *c*... usades per dividir i enumerar diferents parts que se citen en un paràgraf en rodona (cal anar amb compte que els signes de puntuació que els acompanyen es tornin a escriure amb rodona).

Els tipus de categoria que hem utilitzat són:

- a) risc microsocial
- b) protecció microsocial
- c) risc macrosocial
- d) protecció macrosocial

- Algunes anotacions que es fan en les publicacions, com ara la dedicatòria, el nom de l'editor, el tiratge, etc.

A la meva família, per la seva ajuda.

- Les advertències que es fan en articles o revistes, com ara:

(Continuarà.)
(Continua a la p. 12.)
(Ve de la p. 23.)

Aquestes advertències van entre parèntesis i se situen a la dreta les dues primeres i a l'esquerra la tercera.

- Les lletres o paraules usades en sentit metalingüístic.

La paraula *insecte* deriva del llatí *insectus*.
 L'article *el* s'apostrofa davant vocal.

- Les paraules que interessa de remarcar dins del text (generalment quan hi apareixen per primera vegada).

Estudiarem detalladament els conceptes *d'hipòtesi*, *teoria* i *lleï*.

- En les fórmules matemàtiques, les lletres llatines (les gregues s'escriuen en rodona).

valdrà $N \cdot 2\pi$, on N és el nombre de corbes

- En les equacions i fórmules, les lletres que representen valors matemàtics i els valors x i y de les abscisses i les ordenades.

$$x = \frac{y}{4} + 8$$

- Els sobrenoms o pseudònims que apareixen, entre comes, al costat del nom real, excepte si són reis, papes o sants. Ara bé, si aquests pseudònims apareixen sols, sense el nom real, llavors cal escriure'ls en rodona i amb majúscula inicial en tots els substantius i adjectius.

Salvador Seguí, el *Noi del Sucre*
Jaume I el Conqueridor

Però:
el Noi del Sucre

- Mai no hem d'escriure els noms d'entitats, organismes o empreses en cursiva, encara que el nom sigui escrit en una llengua que no sigui la catalana.
- Tampoc no s'escriuen en cursiva els signes de puntuació que acompanyen les paraules que van en cursiva.

8.3. Versaleta (VERSALETA)

La versaleta és un tipus de lletra majúscula de les mateixes dimensions que la minúscula i del mateix tipus i cos —pot ser rodona o cursiva. Generalment, però, la versaleta té un punt més d'altura que la minúscula corresponent.

En un text en versaleta, s'escriuen les inicials que calgui en majúscula.

UNIVERSITAT DE GIRONA

S'utilitza en:

- Els títols d'obres que se citen a si mateixes.

Rovira i Virgili, fundador de REVISTA DE CATALUNYA [apareix a la mateixa Revista de Catalunya]

- La numeració romana dels segles.

el segle XVIII

- Les xifres romanes que numeren parts i capítols d'obres.

el capítol III

- No fem servir la versaleta en les xifres de segles i de parts d'obres quan els mots que acompanyen són a l'inici de frase.

Segle XXI
Capítol I

- Els cognoms de l'autor en la descripció bibliogràfica (referències bibliogràfiques, notes a peu de pàgina, índexs, etc.).

BLASI I MARANGES, Pere, "Davant l'Estatut", *El Autonomista*, 15 de setembre de 1932.

En general, els usos de la versaleta són ocupats moltes vegades per la majúscula o versal.

8.4. Negreta (negreta)

La negreta és un tipus de lletra de traç més gruixut que el normal. Pot ser rodona, cursiva, versaleta...

- S'utilitza en títols de capítols i apartats dins d'un text.

Capítol 5. Els tipus de lletra

- No s'ha de fer servir per distingir mots o frases dins del text (per a aquest ús ja tenim la cursiva: vegeu l'apartat 8.2), si no és que es tracta d'un text didàctic.

Una **muntanya** és qualsevol elevació natural, acusada i abrupta del terreny.

8.5. Cursiva negreta (*cursiva negreta*)

S'utilitza per combinar amb la rodona negreta en els títols i subtítols.

Serveix també per posar en cursiva mots o frases dins d'un text en negreta.

Aplicacions de *software* per al disseny industrial

Annex. Nomenclàtor de la UdG

Òrgans de govern	Governing bodies	Órganos de gobierno
Rectorat	Rectorate	Rectorado
Rector -a	Rector	Rector -a
Adjunt -a al rector -a per al Campus	Deputy to the Rector for the Campuses	Adjunto -a al rector -a para el Campus
Delegat -ada del rector -a per a la Igualtat de Gènere	Rector's delegate for Gender Equality	Delegado -a del rector -a para la Igualdad de Género
Delegat -ada del rector -a per a les Infraestructures i els Serveis Tècnics de Recerca	Rector's delegate for Infrastructure and Research Technical Services	Delegado -a del rector -a para las Infraestructuras y los Servicios Técnicos de Investigación
Delegat -ada del rector -a per al Territori i Sostenibilitat	Rector's delegate for Territory and Sustainability	Delegado -a del rector -a para el Territorio y Sostenibilidad
Delegat -ada del rector -a per als Màsters Internacionals	Rector's delegate for International Master's Programmes	Delegado -a del rector -a para los Másteres Internacionales
Vicerectorats / vicerectors	Vicerectorates / Vice-Rectors	Vicerrectorados / vicerrectores
Vicerectorat / vicerector -a d'Estudiants i Inserció Laboral	Vice-Rectorate / Vice-Rector for Students and Employment	Vicerrectorado / vicerrector -a de Estudiantes e Inserción Laboral
Vicerectorat / vicerector -a de Comunicació i Relacions Exteriors	Vice-Rectorate / Vice-Rector for Communications and External Relations	Vicerrectorado / vicerrector -a de Comunicaciones y Relaciones Exteriores
Vicerectorat / vicerector -a de Docència i Planificació Acadèmica	Vice-Rectorate / Vice-Rector for Teaching and Academic Planning	Vicerrectorado / vicerrector -a de Docencia y Planificación Académica
Vicerectorat / vicerector -a de Personal	Vice-Rectorate / Vice-Rector for Staff Management	Vicerrectorado / vicerrector -a de Personal
Vicerectorat / vicerector -a de Projectes Estratègics	Vice-Rectorate / Vice-Rector for Strategic Projects	Vicerrectorado / vicerrector -a de Proyectos Estratégicos
Vicerectorat / vicerector -a de Qualitat i Transparència	Vice-Rectorate / Vice-Rector for Quality and Transparency	Vicerrectorado / vicerrector -a de Calidad y Transparencia
Vicerectorat / vicerector -a de Recerca i Transferència de Coneixement	Vice-Rectorate / Vice-Rector for Research and Knowledge Transfer	Vicerrectorado / vicerrector -a de Investigación y Transferencia de Conocimiento
Vicerectorat / vicerector -a de Territori i Compromís Social	Vice-Rectorate / Vice-Rector for Territory and Social Commitment	Vicerrectorado / vicerrector -a de Territorio y Compromiso Social
Secretaria General	Office of the General Secretary	Secretaría General
Secretari -ària general	Secretary-General	Secretario -a general
Gerència	Office of the General Manager	Gerencia
Gerent -a	General Manager	Gerente -a
Vicegerent -a d'Economia	Deputy General Manager for Economics	Vicegerente -a de Economía
Vicegerent -a d'Organització	Deputy General Manager for Organization	Vicegerente -a de Organización
Consell de Direcció	Executive Council	Consejo de Dirección
Consell de Govern	Governing Council	Consejo de Gobierno

Consell Social	Board of Trustees	Consejo Social
Claustre	University Senate	Claustro
Síndic -a de la UdG	UdG Ombudsperson	Síndico -a de la UdG

Facultats i escoles	Faculties and schools	Facultades y escuelas
Escola de Doctorat	School of Doctoral Studies	Escuela de Doctorado
Escola Politècnica Superior	Polytechnic School	Escuela Politècnica Superior
Facultat d'Educació i Psicologia	Faculty of Education and Psychology	Facultad de Educación y Psicología
Facultat d'Infermeria	Faculty of Nursing	Facultad de Enfermería
Facultat de Ciències	Faculty of Science	Facultad de Ciencias
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales	Faculty of Business and Economic Sciences	Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales
Facultat de Dret	Faculty of Law	Facultad de Derecho
Facultat de Lletres	Faculty of Arts	Facultad de Letras
Facultat de Medicina	Faculty of Medicine	Facultad de Medicina
Facultat de Turisme	Faculty of Tourism	Facultad de Turismo

Escoles adscrites i vinculades	Associate and affiliated schools	Escuelas adscritas y vinculadas
Centre d'Estudis de Postgrau	Centre for Postgraduate Studies	Centro de Estudios de Postgrado
Escola Universitària de la Salut i l'Esport	University School of Health and Sport	Escuela Universitaria de la Salud y el Deporte
Escola Universitària de Turisme CETA	CETA School of Tourism	Escuela Universitaria de Turismo CETA
Escola Universitària de Turisme Euroaula	Euroaula School of Tourism	Escuela Universitaria de Turismo Euroaula
Escola Universitària de Turisme Sant Pol de Mar	University College of Hospitality Management and Culinary Arts Sant Pol de Mar (EUHT StPol)	Escuela Universitaria de Turismo Sant Pol de Mar
Escola Universitària ERAM	ERAM University School	Escuela Universitaria ERAM
Escola Universitària Formatic Barcelona	Formatic BARCELONA School for Higher University Studies	Escuela Universitaria Formatic Barcelona
Escola Universitària Mediterrani	University School Mediterrani	Escuela Universitaria Mediterrani

Departaments	Departments	Departamentos
Departament d'Arquitectura i Enginyeria de la Construcció	Department of Architecture and Construction Engineering	Departamento de Arquitectura e Ingeniería de la Construcción
Departament d'Arquitectura i Tecnologia de Computadors	Department of Computer Architecture and Technology	Departamento de Arquitectura y Tecnología de Computadores
Departament d'Economia	Department of Economics	Departamento de Economía
Departament d'Empresa	Department of Business Studies	Departamento de Empresa
Departament d'Enginyeria Elèctrica, Electrònica i Automàtica	Department of Electrical, Electronic and Automatic Engineering	Departamento de Ingeniería Eléctrica, Electrónica y Automática

Departament d'Enginyeria Mecànica i de la Construcció Industrial	Department of Mechanical Engineering and Industrial Construction	Departamento de Ingeniería Mecánica y de la Construcción Industrial
Departament d'Enginyeria Química, Agrària i Tecnologia Agroalimentària	Department of Chemical and Agricultural Engineering and Agrifood Technology	Departamento de Ingeniería Química, Agraria y Tecnología Agroalimentaria
Departament d'Història i Història de l'Art	Department of History and History of Art	Departamento de Historia e Historia del Arte
Departament d'Infermeria	Department of Nursing	Departamento de Enfermería
Departament d'Informàtica i Matemàtica Aplicada i Estadística	Department of Computer Science, Applied Mathematics and Statistics	Departamento de Informática y Matemática Aplicada y Estadística
Departament d'Organització, Gestió Empresarial i Disseny de Producte	Department of Business Administration, Management and Product Design	Departamento de Organización, Gestión Empresarial y Diseño de Producto
Departament de Biologia	Department of Biology	Departamento de Biología
Departament de Ciències Ambientals	Department of Environmental Sciences	Departamento de Ciencias Ambientales
Departament de Ciències Mèdiques	Department of Medical Sciences	Departamento de Ciencias Médicas
Departament de Didàctiques Específiques	Department of Subject-Specific Education	Departamento de Didácticas Específicas
Departament de Dret Privat	Department of Private Law	Departamento de Derecho Privado
Departament de Dret Públic	Department of Public Law	Departamento de Derecho Público
Departament de Filologia i Comunicació	Department of Philology and Communication	Departamento de Filología y Comunicación
Departament de Filosofia	Department of Philosophy	Departamento de Filosofía
Departament de Física	Department of Physics	Departamento de Física
Departament de Geografia	Department of Geography	Departamento de Geografía
Departament de Pedagogia	Department of Education	Departamento de Pedagogía
Departament de Psicologia	Department of Psychology	Departamento de Psicología
Departament de Química	Department of Chemistry	Departamento de Química

Instituts	Institutes	Institutos
Institut d'Ecologia Aquàtica	Institute of Aquatic Ecology	Instituto de Ecología Acuática
Institut d'Informàtica i Aplicacions	Institute of Informatics and Applications	Instituto de Informática y Aplicaciones
Institut de Ciències de l'Educació Josep Pallach (ICE)	Josep Pallach Institute of Education Sciences (ICE)	Instituto de Ciencias de la Educación Josep Pallach (ICE)
Institut de Dret Privat Europeu i Comparat	Institute of European and Comparative Private Law	Instituto de Derecho Privado Europeo y Comparado
Institut de Llengua i Cultura Catalanes	Institute of Catalan Language and Culture	Instituto de Lengua y Cultura Catalanas
Institut de Medi Ambient	Institute of the Environment	Instituto de Medio Ambiente
Institut de Química Computacional i Catalisi	Institute of Computational Chemistry and Catalysis	Instituto de Química Computacional y Catalisis
Institut de Recerca Educativa	Institute of Educational Research	Instituto de Investigación Educativa
Institut de Recerca en Turisme (INSETUR)	Institute of Tourism Studies (INSETUR)	Instituto de Investigación en Turismo (INSETUR)

Institut de Recerca en Visió per Computador i Robòtica (ViCOROB)	Institute of Computer Vision and Robotics Research (ViCOROB)	Instituto de Investigación en Visión por Computador y Robótica (ViCOROB)
Institut de Recerca Històrica	Institute of Historical Research	Instituto de Investigación Histórica
Institut de Recerca sobre Qualitat de Vida	Quality of Life Research Institute	Instituto de Investigación sobre Calidad de Vida
Institut de Tecnologia Agroalimentària	Institute of Food and Agricultural Technology	Instituto de Tecnología Agroalimentaria

Càtedres	Chairs	Cátedras
Càtedra Cambra de l'Empresa Familiar	Chamber of Commerce Chair of Family Enterprises	Cátedra Cámara de la Empresa Familiar
Càtedra d'Aigua, Natura i Benestar	Chair of Water, Nature and Wellness	Cátedra de Agua, Naturaleza y Bienestar
Càtedra d'Art i Cultura Contemporanis	Chair of Contemporary Art and Culture	Cátedra de Arte y Cultura Contemporáneos
Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis	Chair of Mediterranean Coastal Ecosystems	Cátedra de Ecosistemas Litorales Mediterráneos
Càtedra d'Esport i Educació Física	Chair of Sport and Physical Education	Cátedra de Deporte y Educación Física
Càtedra d'Immigració, Drets i Ciutadania	Chair of Immigration, Rights and Citizenship	Cátedra de Inmigración, Derechos y Ciudadanía
Càtedra de Ciències i Humanitats Doctor Bofill	Doctor Bofill Chair of Sciences and Humanities	Cátedra de Ciencias y Humanidades Doctor Bofill
Càtedra de Cultura Científica i Comunicació Digital	Chair of Scientific Culture and Digital Communication	Cátedra de Cultura Científica y Comunicación Digital
Càtedra de Cultura Jurídica	Chair of Legal Culture	Cátedra de Cultura Jurídica
Càtedra de Gastronomia, Cultura i Turisme Calonge - Sant Antoni	Calonge-Sant Antoni Chair of Gastronomy, Culture and Tourism	Cátedra de Gastronomía, Cultura y Turismo Calonge - Sant Antoni
Càtedra de Geografia i Pensament Territorial	Chair of Geography and Territorial Thinking	Cátedra de Geografía y Pensamiento Territorial
Càtedra de Malalties Cardiovasculars	Chair of Cardiovascular Diseases	Cátedra de Enfermedades Cardiovasculares
Càtedra de Medicina de Muntanya i del Medi Natural i Simulació Clínica	Chair of Mountain and Wilderness Medicine and Clinical Simulation	Cátedra de Medicina de Montaña y del Medio Natural y Simulación Clínica
Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada - Carles Fages de Climent	Maria Àngels Anglada - Carles Fages de Climent Chair of Literary Heritage	Cátedra de Patrimonio Literario Maria Àngels Anglada - Carles Fages de Climent
Càtedra de Processos Industrials Sostenibles	Chair of Sustainable Industrial Processes	Cátedra de Procesos Industriales Sostenibles
Càtedra de Promoció de la Salut	Chair of Health Promotion	Cátedra de Promoción de la Salud
Càtedra de Seguretat i Salut en el Treball	Chair of Occupational Safety and Health	Cátedra de Seguridad y Salud en el Trabajo
Càtedra de Viticultura i Enologia Narcís Fages de Romà	Narcís Fages de Romà Chair of Viticulture and Oenology	Cátedra de Viticultura y Enología Narcís Fages de Romà
Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani	Ferrater Mora Chair of Contemporary Thought	Cátedra Ferrater Mora de Pensamiento Contemporáneo
Càtedra FPdGi de Joves Emprenedors	Princess of Girona Foundation Chair of Young Entrepreneurs	Cátedra FPdGi de Jóvenes Emprendedores

Càtedra Girona Smart City	Girona Smart City Chair	Cátedra Girona Smart City
Càtedra Joan Vinyoli de Poesia Contemporània	Joan Vinyoli Chair of Contemporary Poetry	Cátedra Joan Vinyoli de Poesía Contemporánea
Càtedra Josep Pla de Literatura i Periodisme	Josep Pla Chair of Literature and Journalism	Cátedra Josep Pla de Literatura y Periodismo
Càtedra Lluís Santaló d'Aplicacions de la Matemàtica	Lluís Santaló Chair of Applied Mathematics	Cátedra Lluís Santaló de Aplicaciones de la Matemática
Càtedra Manel Xifra Boada en Recerca i Innovació en Tecnologia de la Producció d'Envasos Flexibles	Manel Xifra Boada Chair of Research and Innovation in Flexible Packaging Production Technology	Cátedra Manel Xifra Boada en Investigación e Innovación en Tecnología de la Producción de Envases Flexibles
Càtedra Martí Casals de Medicina i Salut en l'Àmbit Rural	Martí Casals Chair of Rural Medicine and Health	Cátedra Martí Casals de Medicina y Salud en el Ámbito Rural
Càtedra UNESCO de Desenvolupament Humà Sostenible	UNESCO Chair of Sustainable Human Development	Cátedra UNESCO de Desarrollo Humano Sostenible
Càtedra UNESCO de Polítiques Culturals i Cooperació	UNESCO Chair of Cultural Policies and Cooperation	Cátedra UNESCO de Políticas Culturales y Cooperación
Càtedra Walter Benjamin, Memòria i Exili	Walter Benjamin Chair of Memory and Exile	Cátedra Walter Benjamin, Memoria y Exilio

Altres estructures de recerca	Other research centres	Otras estructuras de investigación
Campus Agroalimentari de Girona	Agrifood Campus of Girona	Campus Agroalimentario de Girona
Centre d'Estudis Avançats del Procés i de la Justícia	Centre for Advanced Studies of Process and Justice	Centro de Estudios Avanzados del Proceso y de la Justicia
Centre d'Innovació en Gastronomia de Girona d'El Cellar de Can Roca	El Cellar de Can Roca Centre for Gastronomic Innovation	Centro de Innovación en Gastronomía de Girona de El Cellar de Can Roca
Centre d'Innovació i Gestió de les Administracions Públiques	Centre for Innovation and Management of Public Administrations	Centro de Innovación y Gestión de las Administraciones Públicas
Centre de Documentació Europea	Centre for European Documentation	Centro de Documentación Europea
Centre de Genètica Cardiovascular	Centre for Cardiovascular Genetics	Centro de Genética Cardiovascular
Centre de Noves Tecnologies i Processos Alimentaris (CENTA-UdG)	Centre for New Food Technologies and Processes (CENTA-UdG)	Centro de Nuevas Tecnologías y Procesos Alimentarios (CENTA-UdG)
Europa Direct Girona	Europe Direct Girona	Europa Direct Girona
Fundació Universitat de Girona: Innovació i Formació	University of Girona Foundation: Innovation and Training	Fundación Universidad de Girona: Innovación y Formación
Fundació Privada: Girona, Universitat i Futur	"Girona, University and Future" Private Foundation	Fundación Privada: Girona, Universidad y Futuro
Fundació Privada: Parc Científic i Tecnològic	Science and Technology Park Private Foundation	Fundación Privada: Parque Científico y Tecnológico
Gabinet d'Assessorament Lingüístic per a la Immigració	Office of Language Consultancy for Immigration	Gabinete de Asesoramiento Lingüístico para la Inmigración
Gabinet de Materials i de Recerca per a la Matemàtica a l'Escola (GAMAR)	Materials and Research Centre for Mathematics in School (GAMAR)	Gabinete de Materiales y de Investigación para la Matemática en la Escuela (GAMAR)
Institut Català de Recerca de l'Aigua (ICRA)	Catalan Institute for Water Research (ICRA)	Instituto Catalán de Investigación del Agua (ICRA)

Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC)	Catalan Institute for Cultural Heritage Research (ICRPC)	Instituto Catalán de Investigación del Patrimonio Cultural (ICRPC)
Institut d'Investigació Biomèdica de Girona (IdiBGi)	Girona Biomedical Research Institute (IdiBGi)	Instituto de Investigación Biomédica de Girona (IdiBGi)
Laboratori de Desenvolupament Humà (Lab-DH)	Human Development Laboratory (Lab-DH)	Laboratorio de Desarrollo Humano (Lab-DH)
Observatori d'Escacs i Educació	Observatory of Chess and Education	Observatorio de Ajedrez y Educación
Observatori d'Ètica Aplicada a l'Acció Social, Psicoeducativa i Sociosanitària	Observatory for Applied Ethics in Social, Psychoeducational and Healthcare Action	Observatorio de Ética Aplicada a la Acción Social, Psicoeducativa i Sociosanitaria
Observatori de les Llengües d'Europa i de la Mediterrània	Observatory of European and Mediterranean Languages	Observatorio de las Lenguas de Europa y de la Mediterránea
UdiGitalEdu	UdiGitalEdu	UdiGitalEdu
Visualització, Realitat Virtual i Interacció Gràfica (ViRVIG)	Visualization, Virtual Reality and Graphic Interaction Research (ViRVIG)	Visualización, Realidad Virtual e Interacción Gráfica (ViRVIG)

Serveis	Services	Servicios
Serveis generals	General services	Servicios generales
Àrea de Comunicació i Relacions Institucionals	Area of Communication and Institutional Relations	Área de Comunicación y Relaciones Institucionales
Assessoria Jurídica	Legal Advisory Office	Asesoría Jurídica
Gabinet de Planificació i Avaluació	Planning and Assessment Office	Gabinete de Planificación y Evaluación
Gerència	General Manager's Office	Gerencia
Gestió Documental, Arxiu i Registre	Documental Management, Archive and Registry	Gestión Documental, Archivo y Registro
Oficina d'Investigació i Transferència Tecnològica (OITT)	Office of Research and Technology Transfer (OITT)	Oficina de Investigación y Transferencia Tecnológica (OITT)
Oficina de Salut Laboral	Occupational Health Office	Oficina de Salud Laboral
Servei d'Economia, Patrimoni i Contractació	Finance, Assets and Procurement Service	Servicio de Economía, Patrimonio y Contratación
Servei d'Oficina Tècnica i Manteniment	Technical Assistance and Maintenance Service	Servicio de Oficina Técnica y Mantenimiento
Servei de Gestió Acadèmica i Estudiants	Academic and Student Administration Service	Servicio de Gestión Académica y Estudiantes
Servei de Recursos Humans	Human Resources Service	Servicio de Recursos Humanos
Servei Informàtic	Computer Service	Servicio Informático
Serveis universitaris	University services	Servicios universitarios
Biblioteca	Libraries	Biblioteca
Unitat Barri Vell	Barri Vell Library	Unidad del Casco Antiguo
Unitat Emili Grahit	Emili Grahit Library	Unidad de Emili Grahit
Unitat Montilivi	Montilivi Library	Unidad de Montilivi
Oficina de Relacions Exteriors (ORE)	External Relations Office (ORE)	Oficina de Relaciones Exteriores (ORE)
Servei d'Esports	Sports Service	Servicio de Deportes
Servei de Llengües Modernes	Modern Language Service	Servicio de Lenguas Modernas
Servei de Publicacions	Publishing Service	Servicio de Publicaciones

Altres serveis	Other services	Otros servicios
Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció (SIGTE)	Geographical Information Systems and Remote Sensing Service (SIGTE)	Servicio de Sistemas de Información Geográfica y Teledetección (SIGTE)
Serveis Tècnics de Recerca	Research Technical Services	Servicios Técnicos de Investigación